GEMEENTE
VALKENSWAARD

Integraal jeugdbeleid
2010 en verder

INHOUDSOPGAVE

	Hoofdstuk	Bladzijde
	Voorwoord	1
	Samenvatting en leeswijzer	2
1.	Inleiding en aanleiding	3
2. 2.1 2.2 2.3 2.4	Visie, doelstelling, uitgangspunten voor het integraal jeugdbeleid Jeugdbeeld Visie op de jeugd in de gemeente Valkenswaard Doelstelling van het integraal jeugdbeleid Uitgangspunten voor de invulling van het integraal jeugdbeleid	3 3 5 5 5
3.	Achtergrondcijfers	7
4.	Internationale kaders	8
5.	Nationale wetgeving en ontwikkelingen	8
6.	Provinciale en regionale ontwikkelingen	10
7.	Huidige situatie in de gemeente Valkenswaard: De uitwerking van het jeugdbeleid in thema's	11
7.1	Vrije tijd en ontspanningsmogelijkheden	12
7.2	Participatie	14
7.3	Digitalisering	17
7.4	Normen, waarden en sociaal emotionele ontwikkeling	18
7.5	Opvang, educatie en werk	19
7.6	Opvoeding en bescherming	23
7.7	Veiligheid	24
7.8	Preventieve Gezondheidszorg	28
8.	Actiepunten in tabel en financieel overzicht Actiepunten in tabel Actiepunten met financiële consequenties per beleidsjaar	30 30 35

Bijlage 1: Criteria welzijnsvisie
Bijlage 2: Cijfers kinderen in tel
Bijlage 3: Rechten van het kind
Bijlage 4: Uitwerking prestatievelden Wmo richting jeugd
Bijlage 5: Vijf functies uit de Wet op de Jeugdzorg
Bijlage 6: Overzicht notities die invloed hebben op het integraal jeugdbeleid
Bijlage 7: Rol van het platform jeugdbeleid
Bijlage 8: De leefsferen van jeugd
Bijlage 9a: Leeftijdsopbouw per geslacht 1-1-2008 - Totaal Valkenswaard
Bijlage 9b: Ontwikkeling basisgeneraties 4-12 jarigen in de gemeente Valkenswaard
Bijlage 9c: Kengetallen peuterspeelzalen
Bijlage 10: Literatuurlijst

Voorwoord

Deze notitie is de derde notitie die de gemeente Valkenswaard op het vlak van integraal jeugdbeleid heeft opgesteld. De eerste vastgestelde notitie “Nota Samenhangend jeugdbeleid in Valkenswaard” bestond uit twee delen en dateert van 1998. Deel I betrof een inventarisatie van de situatie in de gemeente Valkenswaard. Deel II was een plan van aanpak voor de periode 1998-2001. De tweede notitie betrof de periode 2002-2006 en was een vervolg op deel II uit 1998. Vanwege vertraging in de vaststelling van deze notitie is de looptijd verlengd tot en met 2007. Na een scan van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van actiepunten die in de notitie 2002-2006 zijn opgenomen, bleek dat er nog wat actiepunten afgewerkt konden worden in 2008-2009. Dit is tevens de periode waarin deze notitie is gerealiseerd. Er is nogal wat gebeurd op het vlak van jeugd na 2002. In deze notitie zijn de actuele ontwikkelingen meegenomen, zodat er sprake is van een integraal jeugdbeleid dat weer bij de tijd is.

0. Samenvatting en leeswijzer

Op basis van de visie (Uit: Generatie Einstein) dat jongeren slimmer, sneller en socialer zijn, maar toch kinderen/jongeren blijven die net zoals iedere generatie jeugd de juiste begeleiding en ondersteuning nodig heeft, stelt de gemeente Valkenswaard zich de volgende doelstelling:
Het integraal jeugdbeleid 2010-2013 moet er voor zorgen dat de beleidsvoering door onder meer de diverse instellingen op het terrein van jeugd op elkaar wordt afgestemd, waardoor de jeugd in Valkenswaard de kans krijgt zich te ontwikkelen tot evenwichtige, gezonde, mondige, sociale en zelfredzame volwassenen die gelukkig kunnen leven en een optimale bijdragen kunnen leveren in de (lokale) maatschappij. Wanneer er belemmeringen in de ontwikkeling optreden dient daar binnen de wettelijke preventieve taken adequaat antwoord op gegeven te worden. Mocht dat antwoord binnen de gemeentelijke taken uitblijven of zijn de interventies in preventieve zin niet toereikend, dan wordt er voor gezorgd dat de jongere en/of ouders naar de juiste zorg worden toegeleid.

In deze notitie wordt themagewijs uitgewerkt wat de onderwerpen zijn die momenteel actueel zijn op het gebied van jeugdbeleid. Bewust wordt gestart met de thema's die voor alle jeugd een waarde hebben, te weten vrije tijd en ontspanningsmogelijkheden, participatie, digitalisering, opvang, educatie en werk, normen, waarden en sociaal emotionele ontwikkeling. Vervolgens komen de thema's aan de orde waarmee een beperktere groep jeugd mee te maken heeft, te weten opvoeding en bescherming, preventieve gezondheidszorg en veiligheid.

Bij ieder thema wordt geformuleerd hoe de situatie er nu globaal uitziet, wat er nog te wensen overblijft in deze huidige situatie en welke actiepunten de komende uitgevoerd kunnen worden om een meer gewenste situatie te bereiken. Deze actiepunten worden nog eens in schema op een rijtje gezet. Dit schema is feitelijk het werkplan voor de komende jaren.

In het platform jeugdbeleid, door de jongerenraad en op enige afstand door de Wmo Adviescommissie Vraagzijde zal toegezien worden op de uitvoering van het beleid. De instellingen die zich vertegenwoordigd weten in het platform jeugdbeleid en de jongerenraad hebben hun advies gegeven. De Wmo Adviescommissie Vraagzijde heeft kennis genomen van het stuk, zodat ze een totaalbeeld krijgen. De Wmo Adviescommissie Vraagzijde heeft minder inhoudelijk advies gegeven, omdat parallel aan dit traject het Wmo Meerjarenplan is opgesteld. Naar dit plan is de meeste energie van de WAV gevloeid evenals het eigen werkplan; formeel is de WAV namelijk pas eind 2008 gestart en moet haar eigen weg nog banen.

1. Inleiding

Met de meeste Valkenswaardse kinderen en jongeren gaat het gelukkig goed. Maar voor het gedeelte van de kinderen en jongeren waarover wij ons zorgen moeten maken zijn goed bereikbare (gemeentelijke) preventieve voorzieningen noodzakelijk. Daardoor wordt het beter mogelijk om bedreigingen die een gezonde ontwikkeling richting de volwassenheid in de weg staan zoveel mogelijk te beteugelen. De doelgroep kinderen en jongeren jonger dan 23 jaar bestaat in Valkenswaard uit een groep van 7.913 (CBS 1 januari 2008). Dit is bijna 25,6 % van de totale bevolking van 30.867. Voor deze groep is in de gemeente Valkenswaard een breed aanbod aan jeugdvoorzieningen zoals onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzalen, opvoedsteunpunt, speelruimte, sportvoorzieningen, bibliotheek en ontmoetingsmogelijkheden zoals een “10ercentrum Belleman”en jongerencentrum “Pulse”. Daarnaast besteedt de gemeente Valkenswaard structureel aandacht aan de gezondheid van zijn jeugd in elke leeftijdsfase, via de school, via de jeugdgezondheidszorg en via de gemeente zelf. Deze voorzieningen bieden aanknopingspunten en mogelijkheden voor het uitwerken van het preventieve jeugdbeleid.

2. Visie, doelstelling, uitgangspunten voor het integraal jeugdbeleid

2.1 Jeugdbeeld

De visie op jeugd voor de gemeente Valkenswaard is geïnspireerd door de ideeën die in het boek “Generatie Einstein” (Inez Groen en Jeroen Boschma, juni 2006) zijn opgenomen. In dit boek wordt een pleidooi gehouden voor de introductie van een nieuwe naam voor de generatie die geboren is na 1980 en opgegroeid is in de digitale informatiemaatschappij. In tegenstelling tot de generatie voor hen, de zogenaamde Generatie X, is Generatie Einstein niet individualistisch, maar collectivistisch ingesteld. Het opgroeien in de informatiemaatschappij heeft bij de generatie die na 1980 geboren is een manier van informatieverwerking teweeggebracht die meer overeenkomst vertoont met het creatief en multidisciplinair denken van Albert Einstein dan met het rationeel, logisch en lineair denken van Isaac Newton.

Het boek is een weergave van 10 jaar gesprekken met kinderen en jongeren tot 18 jaar over alle mogelijke onderwerpen. Over hoe ze denken over alcohol, over veilig vrijen, over illegaal kopiëren, over verzekeringen, over bankzaken, over school, over de natuur, over merken, over clubs, over kranten lezen, over mediagebruik, over Sinterklaas. Daarnaast is er uitgebreid literatuuronderzoek gedaan, zijn kranten en tijdschriften gelezen. Ook zijn er interviews gehouden met mensen die iets met jongeren doen of te maken hebben: van de opleidingen, van de media-instellingen, van de universiteiten, van de overheid, van de stichtingen en de verenigingen.
De babyboomers en generatie X is gewend lineair te werken. Generatie Einstein plukt overal wat vandaan. De jongste generatie is daarom ook wel de knip- en plakgeneratie genoemd, achterbankgeneratie ook en Fox Kids. Boschma: ‘Allemaal negatieve etiketten, samengevat onder de drie G’s: genot, gemak en gewin.’ In dit boek wordt de Generatie Einstein juist grote kwaliteiten toegedicht: ze laat zich geen knollen voor citroenen verkopen. Tegenover de drie G’s stellen de schrijvers daarom de drie S-en: slimmer, sneller en socialer.

De jongere generatie van nu is **slimmer** omdat zij op een ander manier omgaat met informatie. Jongeren doorzien reclame, zij weten hoe het nieuws wordt geschreven, zij weten hoe films worden gemaakt. Zij komen sneller to-the-point en kunnen makkelijker verbanden leggen die schijnbaar weinig met elkaar te maken hebben. Slim is ook: efficiënt met tijd en geld omgaan.

In het onderwijs betekent dit dat jongeren niet alleen luisteren naar de docent, maar hun informatie ook op andere plekken vandaan halen en deze verbinden met dat wat ze al hebben gelezen op andere plekken: het schoolboek, Discovery Channel, vriendjes (of familieleden) die het onderwerp als hobby hebben, het internet (Google), et cetera. Uiteraard hebben ze daarbij nog wel steeds iemand nodig die er met ze over doorpraat, die ze helpt verbanden te leggen die niet direct duidelijk waren, die inconsistenties kan verklaren, bruggetjes naar andere onderwerpen kan maken, et cetera.

Zij zijn **sneller** omdat ze veel sneller nieuwe informatie oppikken en die informatie ook razendsnel verspreiden. Zij zijn gericht op contact en communicatie met anderen en daarin delen ze alles, in hun eigen netwerken. Als ze een film niet leuk vinden, dan sms'en ze nog tijdens de film dat hun vrienden niet hoeven te gaan – dit kan leiden tot het floppen van een film….. al bij de eerste vertoning! Deze speed of information geeft hen een ongekende macht: een product of dienst kan heel snel heel groot worden, iets kan ook heel snel floppen. Snel betekent ook een groot aanpassingsvermogen.
De babyboomgeneratie en generatie X moesten eerst volwassen worden om echt alle ins en outs van de volwassenenwereld te leren kennen. Dit in tegenstelling tot generatie Einstein; jongeren weten dit nu al en dat op heel jonge leeftijd.

Zij zijn **socialer**. Generatie X was genadeloos in het afstraffen van leeftijdsgenoten die er niet bij hoorden. Generatie Einstein vindt respect voor elkaar van groot belang, zolang hetgeen wat je doet maar 'echt' ofwel authentiek is. De perceptie is dat jongeren geen vrijwilligerswerk doen, als je het onderzoekt dan blijkt dat heel veel jongeren het wel doen – maar het niet zo noemen en het ook niet doen via de officiële kanalen. Dus wordt het niet geregistreerd als vrijwilligerswerk.
Sociaal betekent ook: contact hebben met vrienden. Het betekent ook: langer thuisblijven wonen omdat het gezellig is voor je gescheiden moeder. Het betekent ook: de verantwoordelijkheid willen nemen voor de ander.

Onderstaand schema laat drie generaties in schema zien. Zaken in hokjes plaatsen heeft altijd beperkingen. Er zijn altijd individuele en zelfs collectieve uitzonderingen/afwijkingen. Bij collectieve uitzonderingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de groep jongeren die verstoken is van digitale middelen.

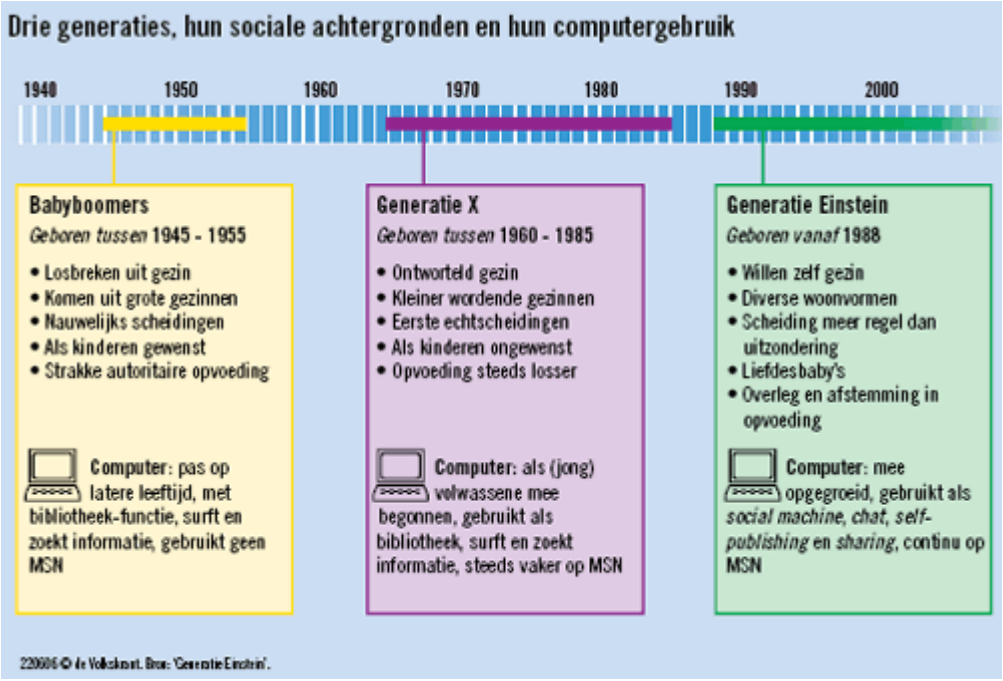

2.2 Visie op jeugd in de gemeente Valkenswaard

Kinderen blijven kinderen en jongeren blijven jongeren. Ondanks het positieve jeugdbeeld getypeerd als 'Generatie Einstein' van waaruit de gemeente Valkenswaard wil vertrekken, betekent het niet dat de jeugd zomaar losgelaten kan worden. De jeugd heeft net zoals in alle eerdere generaties liefdevolle begeleiding nodig van ouders, verzorgers en docenten. Ze hebben regels nodig, kaders, structuur, persoonlijke aandacht en begeleiding. Want jongeren leven in een wereld die de volwassen generatie voor ze hebben vormgegeven. Ze wonen thuis (ouders bepalen daar hoe de cultuur is, hoe er wordt opgevoed, welke normen en waarden ze meekrijgen), ze gaan naar school (daar wordt bepaald hoe er wordt lesgegeven, of je wel of geen onvoldoende krijgt, wanneer je een examen wel of niet gehaald hebt), ze werken (en daar bepaalt de werkgever of hij tevreden is of niet en hoeveel salaris de jongere krijgt). Binnen de grenzen dient de jeugd optimale ontplooiingskansen te krijgen.

2.3 Doelstelling van het integraal jeugdbeleid

Op basis van de visie dat jongeren slimmer, sneller en socialer zijn, maar toch kinderen/jongeren blijven die net zoals iedere generatie jeugd de juiste begeleiding en ondersteuning nodig heeft, stelt de gemeente Valkenswaard zich de volgende doelstelling:
Het integraal jeugdbeleid 2010-2013 moet er voor zorgen dat de beleidsvoering door onder meer de diverse instellingen op het terrein van jeugd op elkaar wordt afgestemd, waardoor de jeugd in Valkenswaard de kans krijgt zich te ontwikkelen tot evenwichtige, gezonde, mondige, sociale en zelfredzame volwassenen die gelukkig kunnen leven en een optimale bijdragen kunnen leveren in de (lokale) maatschappij. Wanneer er belemmeringen in de ontwikkeling optreden dient daar binnen de wettelijke preventieve taken adequaat antwoord op gegeven te worden. Mocht dat antwoord binnen de gemeentelijke taken uitblijven of zijn de interventies in preventieve zin niet toereikend, dan wordt er voor gezorgd dat de jongere en/of ouders naar de juiste zorg worden toegeleid.
Op basis van de behoeften en ontwikkelingsmogelijkheden van jeugdigen streeft de gemeente naar een jeugdbeleid dat iedere jongere zoveel mogelijk kansen biedt om zich in een voor hem of haar aantrekkelijke leefomgeving te ontwikkelen als volwaardig en zelfbewust lid van de gemeenschap. Het jeugdbeleid richt zich ook op socialisatie van de jeugdigen waarvan het de bedoeling is dat jeugdigen niet alleen in staat zijn om hun eigen belangen na te streven, maar zich ook kunnen inleven in algemene belangen en daarnaar ook leren handelen. Zo hebben zij een optimale kans om maatschappelijk goed te functioneren en wordt het risico op afglijden naar een marginale positie kleiner.

2.4 Uitgangspunten voor de invulling van het integrale jeugdbeleid

Koppeling naar de toekomst- en welzijnsvisie

De Valkenswaardse welzijnsvisie luidt als volgt:

> *Streefbeeld*
> "Valkenswaard is een aantrekkelijke gemeente waar inwoners het plezierig vinden om te *leven*, te *werken*, te *ontwikkelen* en te *ontspannen*. De inwoners gaan *respectvol* met elkaar om.
> De levendige *sociale netwerken* zorgen voor een stevig *sociaal fundament*, waar *iedereen aan kan meedoen*. Inwoners zijn niet alleen actief betrokken bij de eigen leefomgeving, maar ook bij de bredere samenleving; ook hier doet iedereen mee!
> De inwoners kunnen, ook als zij zorgbehoeften krijgen, zo lang mogelijk in hun woning in de wijk *blijven wonen*. De inwoners worden gefaciliteerd om zo lang mogelijk *zelfstandig* te kunnen blijven, *regie* te *voeren* over hun eigen leven en *weten de weg* te vinden waar ze voor hulp en ondersteuning terecht kunnen en kunnen daar vervolgens ook voldoende gebruik van maken. Inwoners die hier niet toe in staat zijn worden *actief opgezocht* om de juiste ondersteuning te kunnen ontvangen.

De voorzieningen waarop aanspraak moet worden gemaakt dienen *betaalbaar, houdbaar, vraaggericht en toegankelijk* te zijn.
De voorzieningen dienen *samenhangend* te zijn. De gemeente wil aanbieders van welzijns'produkten' ondersteunen door de regierol op zich te nemen."

De welzijnsvisie geeft daarbij een 18-tal criteria mee die ten behoeve van de uitwerking van de deelnotities op het vlak van welzijn. Het integraal jeugdbeleid kan ook gezien worden als deelnotitie, waarvoor de welzijnsvisie richtinggevend is. In de verdere uitwerking zal, waar relevant en mogelijk, rekening gehouden worden met de 18 criteria die geformuleerd zijn, zie bijlage 1.

Betrekkelijkheid van de regiefunctie
De gemeente is voor wat betreft de realisering van de ambities sterk afhankelijk van andere partijen. Ouders hebben hun opvoedverantwoordelijkheid die zij, als zij werk, studie en zorgtaken combineren, vaak delen met anderen. Andere partijen zoals het onderwijs, de opvang, het welzijnswerk, de jeugdzorg, de politie en justitie vervullen belangrijke taken en rollen.
Regiefunctie is een lastige opgave, desondanks heeft de gemeente vooral als taak om alle wettelijke mogelijkheden te benutten voor de lokale situatie.

De volgende uitgangspunten en doelen worden in acht genomen bij invulling van het beleid:

Inhoudelijke uitgangspunten:
- De behoeften van de kinderen en jongeren staan centraal. Direct daarmee verbonden zijn de behoeften van de ouders en het gezin.
- Het jeugdbeleid is vraaggericht en er wordt gewerkt vanuit de eigen verantwoordelijkheid.
- Prioriteit ligt vooral bij de jongste kinderen, omdat interventies bij de jongste kinderen het meest effectief zijn.
- Er is oog voor preventieve en curatieve aspecten
- Er is samenhang tussen de verschillende deelonderwerpen en aanverwante beleidsterreinen
- Het beleid is gericht op de hele levensloop van kinderen en jongeren
- Het jeugdbeleid is uitnodigend en zelfredzaamheid is daarbij het uitgangspunt.
- Het jeugdbeleid wordt gericht op jongeren tot en met 23 jaar; dit is de meest ruime benadering (strafrecht 18 jaar, jeugdgezondheid 19 jaar, belasting 21 jaar, Regionale Meld- en Coördinatiefunctie 23 jaar etc.)
- Iedere jongere verdient dezelfde kansen.
- De noodzakelijke hulp is laagdrempelig en goed bereikbaar.
- Vroegtijdige signalering door alle betrokken instanties moet verder "afglijden" voorkomen.

Uitgangspunten met betrekking tot rollen en verantwoordelijkheden:
- Alle relevante personen en organisaties zijn betrokken, inclusief de doelgroep zelf
- De doelgroep wordt voornamelijk vertegenwoordigd door de jongerenraad. De jongerenraad heeft met name 'digitaal contact' met haar achterban.
- De instellingen zijn vertegenwoordigd in het platform jeugdbeleid. In de notitie Wmo Participatie Aanbodzijde (WAA) wordt de taak en rol van het platform uiteengezet. Zie bijlage 7 voor de beschrijving hiervan.
- De jongerenraad en het platform jeugdbeleid zijn tijdens het beleidsontwikkelingstraject betrokken en gaven tussentijds (on)gevraagd advies.
- De Wmo Adviescommissie Vraagzijde (WAV) wordt geïnformeerd door de ambtelijk projectleider over de gang van zaken en de conceptvorming. De WAV geeft vanuit haar verbindende / helicopterview mogelijk aanvullende adviezen vanuit breed Wmo-perspectief.
- De Wmo Adviescommissie Aanbodzijde komt enkel in beeld bij deelnotities zoals het seniorenbeleid en het Wmo Meerjarenplan, dus daar waar geen specifiek instellingsoverleg bestaat. Alle adviezen worden (al dan niet integraal verwerkt in de notitie) aangeboden aan het college en gemeenteraad. Indien adviezen niet worden overgenomen gebeurt dit

beargumenteerd vanuit het college. Dit blijft zichtbaar voor de uiteindelijke beslissende partij: de gemeenteraad.

- Ouders zijn en blijven primair verantwoordelijk voor de opvoeding.
- Bij het te ontwikkelen jeugdbeleid wordt rekening gehouden met een ketenaanpak. De gemeente vervult de regierol, inspireert en verbindt.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de algemene basisvoorzieningen, zoals peuterspeelzalen, onderwijs, jeugdgezondheidszorg, sport, cultuur, vrije tijd voorzieningen.
- Daarnaast heeft de gemeente de taak om vroegtijdig risicogedrag te signaleren, om zo te voorkomen dat jongeren in de problemen komen.
- Voorzieningen en instellingen dienen bereid te zijn tot samenwerking en waar nodig deel uit te maken van ketens. Dit kan alleen als vanuit een duidelijk gezamenlijk doel wordt gewerkt en heel duidelijk wordt geformuleerd welke resultaten aan deze doelen worden gekoppeld. De tijd dat voorzieningen los van elkaar tegemoet konden komen aan de vragen en problemen die bij de jeugd en hun ouders spelen, ligt achter ons. Daarvoor zijn de problemen vaak te complex en bestrijken meerdere domeinen (thuis, school, werk, openbare ruimte, vrije tijd etc.)
- Daar waar regionale samenwerking tot een beter voorzieningenniveau leidt wordt regionale samenwerking nagestreefd.
- Elke ketenpartner moet in staat zijn tot signaleren, tot het geven van enige pedagogische hulp en verwijzing naar de juiste zorg. Iedere ketenpartner blijft verantwoordelijk voor de eigen vakinhoudelijke invulling en afstemming met andere betrokken partijen.

3. Achtergrondcijfers

Cijfers uit de Gemeentelijke Basisadministratie
Zie bijlage 9a en 9b. Het aandeel jeugdigen van 0 tot en met 23 jaar bedraagt 25,6% van het totaal aantal inwoners. Er is sprake van ontgroening; het aandeel jeugd wordt naarmate de tijd verstrijkt steeds kleiner. Dit is te wijten aan het afnemen van het aandeel van jongeren in een bevolking door het stijgen van de gemiddelde leeftijd, het wegtrekken van jeugd uit de gemeente en het verminderde aantal geboortes. Zie ter illustratie bijlage 9b voor de prognoses voor 4-12 jarigen. Zie ter illustratie 9c voor de kengetallen van de peuterspeelzalen.

Jeugdmonitor
De meest recente GGD-jeugdmonitor is die van de 12-18-jarigen uit 2007-2008. Hierna wordt als eerste ingegaan op enkele afwijkende resultaten in negatieve zin en zaken waarop invloed is uit te oefenen. Dit zijn namelijk de zaken waarop Valkenswaard mogelijk extra in moet zetten:
Valkenswaardse jongeren hebben relatief meer te maken met ingrijpende gebeurtenissen, worden vaker geconfronteerd met passief mee moeten roken, drinken relatief meer dan andere jongeren in de regio, gokken relatief meer om geld, zoeken meer dan gemiddeld hulp bij de vertrouwenspersoon op school, hebben een relatief groter onveilig gevoel op school, begaan vaker een verkeersovertreding en hebben vaker ruzie met een leerkracht.
Daarentegen zijn de Valkenswaardse jongeren relatief vaker lid van een club of sportschool en zijn jongeren meer tevreden over hun buurt dan gemiddeld in de regio, voelen zich minder onveilig in de eigen woonbuurt of tijdens het uitgaan.
Daarnaast zijn de volgende items nog aangrijpingspunten voor het integraal jeugdbeleid en het verslavingsbeleid:

- Armoede éénoudergezinnen
- Geestelijke gezondheidszorg (hulp bij problemen)
- Jeugdige mantelzorgers
- Balans voeding en beweging
- Overmatig alcoholgebruik
- Gokken
- Onveilig vrijen en ongewenste intimiteiten
- Ontmoetingsplekken buurt en activiteiten voor jongeren

- Gevoelens van onveiligheid
- Kleine criminaliteit (diefstal, vandalisme)

Kinderen in tel
In het onderzoek van 'Kinderen in tel'; Kinderrechten als basis voor lokaal jeugdbeleid, is onderzocht hoe de Nederlandse gemeenten het doen op het terrein van jeugdbeleid en kinderrechten. Valkenswaard op de 134e plaats. In totaal zijn er 443 gemeenten. Er zijn nog 309 gemeenten waar het beter gaat volgens de onderzoeksgegevens. Zie bijlage 2a ter illustratie. Dit onderzoeksgegeven is besproken in het platform jeugdbeleid. Waar met name laag gescoord wordt ten opzichte van het landengemiddelde is het aantal kinderen in de jeugdzorg, werkloze jongeren en het aantal jongeren met een delict voor de rechter. Geconcludeerd is dat het blijkbaar op diverse fronten nodig is om zaken te verbeteren/te versterken. Tevens werd geconcludeerd dat het met onderzoeken altijd lastig is daar waar het gaat om de interpretatie van de cijfers. Het zou bijvoorbeeld mogelijk zijn dat de registratie en signalering van allerlei problematieken in Valkenswaard goed is georganiseerd, waardoor meer 'zorgelijke gevallen' in beeld zijn. Op zich genomen is dit een positieve zaak. Daar waar zaken bekend zijn, kunnen situaties worden aangepakt en worden verbeterd. Erger is het verborgen, onbekende leed. Ook daar zal Valkenswaard in meer of mindere mate mee te maken hebben.

4. Internationale ontwikkelingen
Bij de uitwerking van lokaal beleid is het van belang om te weten waarop het lokaal beleid is gebaseerd ofwel waar het haar wortels vindt.

Verenigde Naties
Het eerste document dat veel invloed heeft op het lokale Valkenswaardse jeugdbeleid is het ondertekende Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Evenals bij de integrale beleidsstukken inzake gehandicapten en mantelzorg vormen deze rechten een primair uitgangspunt. Het **Verdrag inzake de Rechten van het Kind** is gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het werd aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 20 november 1989 en werd van kracht op 2 september 1990, na ratificatie door 20 lidstaten. Het wordt meestal het **Kinderrechten-verdrag** genoemd.
In het verdrag wordt onder een kind verstaan, ieder mens jonger dan 18 jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder bereikt wordt.
De meeste landen ondertekenden het verdrag, zij het veelal onder voorbehoud of met een interpreterende verklaring. België, Suriname en Nederland ondertekenden het op 26 januari 1990 en ratificeerden respectievelijk op 16 december 1991, 1 maart 1993 en 6 februari 1995. De Nederlandse tekst verscheen in het Belgisch Staatsblad van 17 januari 1992. Alleen de Verenigde Staten en Somalië hebben het niet geratificeerd, Somalië omdat het geen georganiseerde staatsstructuur meer heeft, de V.S. omdat het verdrag de doodstraf van minderjarigen verbiedt. Veel landen, ook België en Nederland, formuleerden een voorbehoud of een interpreterende verklaring bij welbepaalde artikelen. Op hun beurt formuleerden sommige landen dan weer bezwaren tegen het voorbehoud van andere landen. Zie voor de 54 rechten van het kind bijlage 3.

5. Nationale wetgeving en ontwikkelingen
Er zijn diverse landelijke ontwikkelingen die rechtstreekse invloed hebben op het lokale jeugdbeleid. Hierna wordt een uiteenzetting gedaan.

Kabinetsnota: Alle kansen voor kinderen, programma voor jeugd en gezin 2007-2011
De uitgangspunten die in deze kabinetsnota zijn opgenomen luiden:
* 2011: De Centra voor Jeugd en Gezin werken landelijk dekkend en de relevante geldstromen zijn gebundeld.
* 2011: Kinderen, jongeren en hun ouders worden snel en goed ondersteund.
* 2011: 100% dekking van Zorg- en Adviesteams voor alle leeftijdsgroepen.
* Wettelijke verankering van het Elektronisch Kind Dossier en de Verwijsindex.
* Ontwikkeling landelijke richtlijn privacy.
* In 2010 is de scheiding van civielrechtelijke en strafrechtelijke geplaatste jeugdigen in

respectievelijk gesloten jeugdzorginstellingen en justitiële jeugdzorginstellingen gerealiseerd.
* Sluitende zorg door alle zorginstellingen (zoals Centra voor Jeugd en Gezin, provinciale jeugdzorg, jeugd-GGz en jeugd-lvg) voor de kinderen die op zorg zijn aangewezen.
* In 2009 zijn de indicatiestellingen voor speciaal onderwijs, jeugdzorg en AWBZ-zorg geharmoniseerd: de betreffende indicatieorganen werken conform het Kader Integraal
* Indiceren. In het kader van Beter Beschermd is in 2008 de Deltamethode gezinsvoogdij volledig ingevoerd, inclusief verlaging van de caseload van de gezinsvoogd naar 15 zaken per fte. Daarnaast zijn in 2009 de doorlooptijden voor de besluitvorming over de inzet van jeugdbescherming teruggebracht tot vast te stellen normtijden.
* In 2010 is de bureaucratie afgenomen; professionals besteden minder tijd aan papier en meer tijd aan de jeugdige en het gezin, en hebben meer plezier in hun werk.
* De Hbo-opleidingen bieden minoren en masters aan die specifieker zijn toegesneden op de jeugdzorg.

Daarnaast is er een aantal Nederlandse wetgevingen die de Nederlandse gemeenten een aantal wettelijke taken geven om een integraal jeugdbeleid te voeren. Deze wetgevingen betreffen de Wet op de Jeugdzorg (invoering per 1 januari 2005) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo; invoering per 1 januari 2007).
De wettelijke taken hebben betrekking op preventieve taken, die nog verder ontwikkelt moeten worden.
De rijksoverheid heeft door middel van “Operatie Jong” vastgesteld welke zaken op het brede terrein van jeugdbeleid aangepakt moeten worden. Operatie Jong is opgezet door de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Binnenlandse Zaken, Justitie, Onderwijs, Financiën, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en Sociale Zaken.
Doelen van de ”Operatie Jong” zijn:
- meer samenhang in het jeugdbeleid tot stand brengen
- knelpunten opsporen en aanpakken
- betere onderlinge samenwerking creëren.

Aanbevelingen voortkomend uit “Operatie Jong”

Uit de hiervoor genoemde ‘Operatie Jong’ zijn er aanbevelingen over de toekomstige inrichting van het jeugdbeleid op uitvoerend niveau en bestuurlijke niveau voortgekomen. De aanbevelingen die op de lokale situatie betrekking hebben worden zoveel mogelijk in het jeugdbeleid van Valkenswaard opgenomen.
De voor het jeugdbeleid van de gemeente Valkenswaard belangrijkste aanbevelingen zijn:

1. Kind staat centraal.
2. Efficiënt en effectief beleid, gestreefd wordt naar:
    - Bundeling van taken.
    - Instrumenten afgestemd op resultaatsturing (Het gaat om nieuwe instrumenten, waarmee getoetst wordt of een product effectief bijdraagt aan de gehele keten van diensten aan de kinderen en hun ouders.)
    - Horizontalisering van verantwoording. (Dit houdt in dat professionals en uitvoerende diensten in het publieke domein zich veel meer moeten gaan richten op burgers en op elkaar dan op de overheid.)
    - Optimale besteding van financiële middelen.
3. Overheidstaken moeten worden geordend op basis van de levensloop van het kind.
    - Opvang, educatie en werk
    - Opvoeding en bescherming
    - Gezondheidszorg
    - Veiligheid
    - Vrije tijd
4. Gemeenten hebben de opdracht om het stelsel van voorzieningen en instellingen zodanig te organiseren dat de taken gebundeld aan het kind en ouders worden aangeboden.
5. Bundel de taken op het gebied van opvang, educatie en vrije tijd in brede scholen.

6. Bundel de taken op het gebied van opvoeding, preventieve gezondheidszorg en bescherming in eerstelijns centrum.
7. Een sluitende signaleringsketen en afstemming van zorg moeten worden gerealiseerd en gecoördineerd door het Centrum van jeugd en gezin.
8. Het elektronische kinddossier dient te worden gebruikt.
9. Het Centrum voor jeugd en gezin is verantwoordelijk voor de toeleiding c.q. de geïntegreerde indicatiestelling en de ‘’warme’’ (persoonlijke) overdracht naar de gespecialiseerde zorg.

De gemeente is verantwoordelijk voor de algehele regie van het jeugdbeleid.

Wmo
Het kabinet heeft besloten de verantwoordelijkheid van gemeenten voor het realiseren van de functies, zoals in dit hoofdstuk beschreven worden, vast te leggen in de Wmo, waarin onder andere de Welzijnswet is opgegaan. Zie bijlage 4 voor de uitwerking van de prestatievelden richting jeugdbeleid.

De Wet op de jeugdzorg
De gemeente heeft taken op gebied van opvoed-, opgroei - en gezinsondersteuning in de preventieve sfeer. De Wet op de jeugdzorg vraagt van gemeenten dat zij dit lokale hulpaanbod in onderlinge samenhang aanbieden en afstemmen met de provinciale jeugdzorg. In bijlage 5 worden de vijf functies beschreven, die het lokale jeugdbeleid in relatie tot de jeugdzorg minimaal moet kunnen vervullen. Daarnaast wordt de onderlinge samenhang tussen deze functies en de manier waarop ze voor burgers toegankelijk worden gemaakt, beschreven.

Samenhang tussen de 5 functies
De gemeente heeft een regierol bij het aanbrengen van samenhang tussen de vijf genoemde functies. Verschillende gemeenten werken met netwerken die signalerende en coördinerende functies vervullen. Het meest effectief zijn netwerken rondom vindplaatsen van (potentiële) problemen: consultatiebureaus, scholen en buurten. Daarnaast is het mogelijk voor opvoed- en opgroeiondersteuning aan te haken bij multifunctionele voorzieningen, zoals een Centrum voor jeugd en gezin. De gemeentelijke regierol houdt in dat de gemeente de betrokken voorzieningen bijeenbrengt met het doel een samenhangend systeem van opvoed- en opgroeiondersteuning te realiseren. Dit systeem moet zijn afgestemd op de lokale situatie en het jeugdzorgaanbod. De regierol beperkt zich niet tot voorzieningen die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, maar bestrijkt ook voorzieningen waar de gemeente geen directe zeggenschap over heeft, zoals scholen, politie, huisartsen en de strafrechtketen. Om goed te kunnen regisseren, moet de gemeente een helder beeld hebben van de capaciteiten en (financiële) mogelijkheden van alle betrokken voorzieningen. Op basis daarvan kunnen de instellingen afspreken wie welke bijdragen levert. Hiervoor zal een “sociale kaart” worden opgesteld, waarin de mogelijkheden van de instellingen beschreven worden.

Dit leidt tot de volgende algemene conclusies:

- Op dit moment ontbreekt voor een deel de samenhang in de plaatselijke voorzieningen als het over de taken in het kader van de preventie gaat. Afspraken tussen de ketenpartners daarover zijn noodzakelijk. Wat zij als hulpverleners doen zal in het centraal kinddossier terechtkomen.
- Daarnaast is de informatievoorziening over opvoeden binnen de gemeente onvoldoende geregeld. Ook ontbreekt het aan de mogelijkheid tot verdergaande opvoedondersteuning.
- Binnen de jeugdketen wordt nog onvoldoende gesignaleerd en weten niet alle professionals in het veld waar ze met hun signalen terecht kunnen.

6. Provinciale ontwikkelingen
De Provincie heeft in haar jeugdbeleid als prioriteit de jeugdzorg. Zij benoemt de volgende prioriteiten voor de komende jaren: het bestrijden van de wachtlijsten in de jeugdzorg, het versterken van de pleegzorg en het versterken van de positie van de cliënt en het versterken van de totale keten door afspraken met gemeenten. De Provincie is eindverantwoordelijk voor de hele jeugdzorgketen en hanteert daarbij als uitgangspunten: Jeugdzorg is beschikbaar voor elke jeugdige in Noord-Brabant die daar volgens de Wet op de Jeugdzorg recht op heeft; Jeugdzorg is effectief: de jeugdige kan opgroeien

zonder verdere jeugdzorg na afronding van de geboden hulp; Jeugdzorg is betaalbaar met het beschikbare budget.

Provinciaal beleidskader jeugd
In het Beleid Jeugdzorg Provincie Noord-Brabant 2009-2012 "Brabant investeert in jeugd" worden de hoofdlijnen van de beleidsvoornemens van de provincie op het terrein van jeugd voor de komende 4 jaren geschetst.
Provinciale Staten heeft gekozen voor 5 opvoedingsdoelen, te weten:

1. Gezond opgroeien (lichamelijk, geestelijk, gezonde leefstijl, continuïteit in opvoeding en verzorging.
2. Veilig opgroeien: jeugdzorg, veiligheidshuizen, verkeer
3. Steentje bijdragen aan de maatschappij: jeugdparticipatie
4. Talenten ontwikkelen en plezier hebben: cultuureducatie, natuur en milieu
5. Goed voorbereid zijn op de toekomst: op de bres voor techniek, voortijdig schoolverlaten, kleurrijk Brabant, maatschappelijke stage.

De Provincie gaat inzetten op betere zorg door:
- hulp en ondersteuning in de buurt; opvoedingskracht versterken (CJG, 'eigen kracht conferenties', reëel beeld van jeugdzorg, extra aandacht voor nazorg 18 +, perspectief voor zwerfjongeren, aanpakken van kindermishandeling, bestrijden voortijdig schoolverlaten
- verbeteren kwaliteit jeugdzorg (sturen op kwaliteit jeugdzorg, professionaliseren Bureau Jeugdzorg, eventueel versnellen en versterken justitiële taken Bureau Jeugdzorg, Stimuleren Innovatie, minder bureaucratie, aanpakken arbeidsmarktproblematiek, verbeteren inspraak cliënten, stimuleren pleegzorg en gezinshuizen.
- Betere samenwerking (regionale sturing stimuleren, taak en rol van bureau jeugdzorg, versterken informatiepositie, opstellen onderzoeksprogramma, ontwikkelen en invoeren van nieuwe financieringswijze, afspraken met zorgkantoren en zorgverzekeraars, uitvoeringsprogramma

Ten aanzien van het jeugdzorgnetwerk heeft de provincie een aantal beleidsdoelen geformuleerd:
- De ontwikkelings- en ontplooiingskansen van jongeren in de provincie Noord-Brabant zijn goed
- Goede en efficiënte hulp (het recht op zorg kan tijdig worden verzilverd, cliënten van bureau jeugdzorg zijn tevreden over de dienstverlening, cliënten van jeugdzorgaanbieders zijn tevreden over de geleverde (jeugd)zorg
- Stelsel in balans (het aantal jeugdigen dat voor het eerst beroep doet op provinciale jeugdzorg daalt op termijn)

7. Huidige situatie in de gemeente Valkenswaard
In 2005 en 2006 zijn diverse beleidsnotities verschenen die integraal, in samenwerking met marktpartijen en cliënten, tot stand zijn gekomen en (in-)direct van invloed zijn op jeugdigen in Valkenswaard. In bijlage 6 wordt een opsomming gegeven van het bestaande beleid dat haar invloed op het jeugdbeleid heeft. Hiermee zal in deze notitie jeugdbeleid rekening worden gehouden.

De uitwerking van het jeugdbeleid in thema's
De uitwerking van het jeugdbeleid krijgt gestalte door acht thema's. Deze thema's komen overeen met de inhoud . Deze thema's zijn ook terug te vinden in de Rechten van het Kind en de aanbevelingen vanuit "Operatie Jong". Uitzondering daarop zijn de thema's participatie en digitalisering dat de gemeente zelf als programma heeft toegevoegd. Op advies van de jongerenraad is de volgorde dusdanig gekozen dat eerst de thema's aan de orde komen voor alle jeugd, ook die groep zonder problemen om zo toe te werken naar de thema's waar meer aandacht uit zal gaan naar de kwetsbare groep jeugd en ouders; de groep waarop de Wmo met name het accent vestigt.

De eerder genoemde uitgangspunten en doelen zijn leidraad bij het uitvoeren van acht thema's:

1. Vrije tijd en ontspanningsmogelijkheden
2. Participatie jeugd
3. Digitalisering

4. Normen en waarden / sociaal emotionele ontwikkeling
5. Opvang, educatie
6. Opvoeding en bescherming
7. Preventieve Gezondheidszorg
8. Veiligheid

7.1 Vrije tijd en ontspanningsmogelijkheden

Huidige situatie
De meeste jongeren weten zich goed te vermaken. Zij vervelen zich niet zo vaak, doen in veel gevallen aan georganiseerde vrije tijdsbesteding, bijvoorbeeld de sport en cultuur. Er is echter ook een groep jongeren die geen interesse heeft in georganiseerde activiteiten, maar gewoon ongedwongen willen 'ontmoeten'. Dit vindt vaak plaats op straat. In de meeste gevallen geeft dit geen problemen. In sommige gevallen leidt dit tot overlast. Meestal komt de overlast neer op geluidsoverlast door brommers, achterlaten van afval, door samenscholing dreigend overkomen voor omgeving / voorbijgangers. In ergere gevallen (dit zijn excessen) is er sprake van hinderlijk middelengebruik / alcoholgebruik en zelfs afglijden naar crimineel gedrag. Vaak is verveling of het indruk willen maken op de groepsgenoten de oorzaak van het overlastgedrag. Voor deze thematiek is een aparte beleidsnota geschreven, te weten "Jongeren op Straat". Hierna gaat het met name over hoe deze jeugd gestimuleerd kan worden een deel van hun vrije tijd op een andere manier in te vullen.
Er is een afname te zien van jongeren die vrijwilligerswerk doen. Van belang is het om jongeren hiervoor geïnteresseerd te krijgen. Er is momenteel te weinig aandacht te zijn voor jongeren die geen mogelijkheid of tijd hebben om de vrije tijd aangenaam door te brengen, door geldgebrek of een zorgplicht in de familiekring.

Er is een ruim aanbod aan vrijetijdsmogelijkheden voor de jongeren in Valkenswaard:

- Er zijn veel sportverenigingen met jeugdafdelingen. Deze verenigingen ontvangen een subsidie speciaal bedoeld om activiteiten voor de jeugd te organiseren.
- De bibliotheek biedt veel mogelijkheden voor vrije tijd en ontspanning. Te denken valt aan het lenen van boeken, cd's, dvd's, games, het gamen ter plaatse van de bibliotheek, uitmetjebiebpas-acties in samenwerking met onder meer theaters en musea, mogelijkheid van expositieruimte, leesclub in de BuitenSchoolse Opvang.
- Al geruime tijd wordt invulling gegeven aan lokaal breedtesportbeleid gebruikmakend van landelijke stimuleringsregelingen zoals Breedtesportimpuls (2002-2007) en de buurt Onderwijs Sport subsidie (BOS-impuls 2008-2011) wordt bewegen als vrijetijdsbesteding nog meer gestimuleerd voor de basisschoolleerlingen en voortgezet onderwijs. Vanuit deze impuls wordt ook samenwerking gezocht met kinderdagverblijven en peuterspeelzalen.
- Sport is niet alleen een belangrijk middel in het kader van vrije tijdsbesteding, maar draagt ook bij aan een goede gezondheid. Met name binnen de BOS-impuls wordt accent gelegd op sport en beweging in relatie tot gezondheid, bijvoorbeeld het project "Lekker fit" voor het basisonderwijs. Deze methode is integraal onderdeel geworden van het schoolwerkplan voor alle basisscholen van Valkenswaard.
- Eén van de andere programmalijnen binnen de BOS-impuls is het sportbuurtwerk. Daartoe is een buurtsportmedewerker aangesteld die jongeren in de buurten probeert te mobiliseren om te gaan sporten.
- Gemeentelijk zwembad met kinderbad in Valkenswaard, zwem(instructie)bad in Dommelen.
- De jongeren die cultureel actief willen zijn kunnen bij tal van verenigingen terecht, te denken valt aan muziek, zang, dans, beeldende kunst, toneel, bloemencorso, carnaval etc.
- In de laatste week van de zomervakantie wordt de Doe Week georganiseerd voor kinderen met de basisschoolleeftijd.
- Er zijn in de wijken talloze speeltuintjes die goed onderhouden worden.
- In Dommelen is er een fietscrossbaan aangelegd.
- Er is een grote speeltuin (Geenhoven).
- Er zijn kinderboerderijen.

- Er is 10ercentrum Belleman en jongerencentrum Pulse.
- Er zijn buurtvoorzieningen/buurthuizen waar jeugd zich vermaakt zoals ’t Pumpke en de Hijskraan.
- Activiteiten georganiseerd door buurtverenigingen (straatspeeldagen, paaseieren zoeken, Sinterklaas etc.)
- Sportverenigingen
- Ook de scholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen activiteiten in de vrije tijd van hun kinderen. Onderzocht worden onder andere de mogelijkheid voor het inrichten van een buitenschoolse opvang gericht op sport en spelactiviteiten. Dit in samenwerking met sportverenigingen en gemeentelijke sportaccommodaties.
- Allerlei horecavoorzieningen, kartbaan, bowlingcentrum etc.
- Jongerenontmoetingsplaatsen in het openbaar gebied
- Particuliere initiatieven zoals het project “Valkenswaard On ice” op de markt.
- Het jongerenwerk begeleidt jongeren in het 10ercentrum Belleman, jongerencentrum Pulse en op straat om te komen tot (on)georganiseerde activiteiten of speciale evenementen.
- Het initiatief van de maatschappelijke stage een aanknopingspunt om jongeren te interesseren voor vrijwilligerswerk.

Wat is de gewenste situatie
Meer jongeren gaan bewegen, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd. Dit wordt nagestreefd door middel van de uitwerking van de BOS-impuls in het onderwijs, de sport(verenigingen) en in de buurten. Om het buurtsportwerk in stand te houden na afloop van de BOS-impuls, zal met ingang van 2012 een budget moeten worden opgenomen in de begroting.
In 2008 is de Stimuleringsregeling Brede Scholen – Sport – Cultuur (kortweg combinatiefuncties genoemd) vanuit de ministeries van OCW en VWS in het leven geroepen. Het doel ervan is tweeledig; een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs en anderzijds een stimulans aan vrijetijdsbesteding op het gebied van sport en cultuur. In 2009 wordt een aanvraag voor deze subsidie voorbereid. Valkenswaard komt wellicht in aanmerking voor drie tot vier formatieplaatsen met ingang van 2010. Het eerste jaar is de subsidie 100 %. Deze subsidie is van structurele aard. De volgende jaren dient 60% opgevangen te worden door de gemeenten en deelnemende partners (zoals onderwijs, verenigingen, culturele instellingen, etc.). De rijksoverheid subsidieert dan structureel 40% per formatieplaats. Het werkgeverschap voor deze formatieplaatsen en het functieprofiel is, in overleg met de partners, nog nader in te vullen. Een deel van het benodigde budget dient in deze notitie opgenomen te worden.
Samenwerking tussen het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de sportverenigingen wordt intensiever, de sportraad fungeert indien nodig als intermediair.
Van belang is dat er zo min mogelijk langdurige verveling onder jeugd is waaruit in sommige gevallen hangjeugd, vandalisme en criminaliteit ontstaat. Dit is alleen te realiseren door blijvend voldoende activiteitenaanbod en ontspanningsmogelijkheden aan te bieden waarbij wordt afgestemd op de vraag van de jongeren.
In dit kader is het wenselijk dat er duidelijke richtlijnen komen voor de inrichting van speelruimte voor jeugd en dat er meer duidelijkheid komt over de functie en de subsidiebasis voor ontmoetingsplaatsen zoals buurtcentra, 10ercentrum Belleman, jongerencentrum Pulse, KPJ, Scouting.
De GGD-monitor 12-18 jarigen 2007-2008 onderstreept de behoefte van jongeren aan ontmoetingsplekken en speelvoorzieningen in de buurt en activiteiten voor jongeren, hoewel hier wel een verbetering is te zien ten opzichte van 2003.

Actiepunt 1
Meetbaar actiepunt
Duidelijke richtlijnen formuleren ten behoeve van speelruimte.
Initiatiefnemer
Gemeente, afdeling LO
Meedenkers
Paladijn

Planning
2011-2012
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 2
Meetbaar actiepunt
Beleidsformulering ontmoetingscentra in de wijk (buurtcentra, 10ercentrum Belleman, jongerencentrum Pulse, KPJ, Scouting etc.)
Initiatiefnemer
Gemeente, afdeling BO&O
Meedenkers
Publiekszaken, kennisteam
Leefomgeving, wijkcoördinatoren
Paladijn
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 3
Meetbaar actiepunt
Opnemen van een deel van het benodigde budget buurtsportwerk / regeling cofinanciering combifuncties met ingang van 2012
Initiatiefnemer
Gemeente, afdeling Publiekszaken
Meedenkers
Buurtsportwerkers
Planning
2011
Financiën
Met ingang van 2012 opnemen van een structureel bedrag in de begroting van € 45.000,-
Organisatie- en activiteitenkosten worden PM opgenomen.

7.2 Participatie

Huidige situatie
Vanuit de Wmo, maar al lange tijd voordat de Wmo bestond wordt betrokkenheid en participatie van jeugd bij de totstandkoming van jeugdbeleid van belang gevonden door de gemeenteraad en het college. Reeds vele jaren bestaat er in Valkenswaard een platform jeugdbeleid waarin de instellingen vertegenwoordigd zijn die met/voor jeugd werken. Daarnaast is er in Valkenswaard een jongerenraad die zich bezighoudt met specifieke concrete actuele casuïstiek en adviseert in principe aan het college. Bij beleidsvorming wordt het platform jeugdbeleid gevraagd mee te denken en niet ‘slechts’ adviezen te geven, maar ook invulling te geven aan het beleid. De beslissingsbevoegdheid blijft bij college en/of raad liggen. Daarnaast kennen we in Valkenswaard de JOPO-dag. Op deze dag worden de jongeren van het voortgezet onderwijs wegwijs gemaakt in het lokale politieke systeem en mogen zij een dag functioneren als gemeenteraad.
De Wmo Adviescommissie Vraagzijde houdt zich met name bezig met bewaking van dwarsverbanden tussen de diverse prestatievelden, de weging van de diverse onderwerpen die invulling moeten geven aan het Wmo Meerjarenplan.
Naast participatie bij beleidsontwikkeling is het voor de ontwikkeling van de jongeren van belang dat zij maatschappelijk participeren onder meer door middel van vrijwilligerswerk. Het lopen van maatschappelijke stages is hierbij een ondersteunend initiatief. Gebleken is dat jongeren daardoor competenties aanleren die zij eerder niet bezaten.

Gewenste situatie
Het is wenselijk dat de Wmo Adviescommissie Vraagzijde, platform jeugdbeleid en jongerenraad voldoende informatie geven om het integraal jeugdbeleid uit te voeren en indien van toepassing opnieuw bij te stellen.
Ten behoeve van de invulling van het jeugdbeleid zou met name de jongerenraad in staat moeten zijn om voldoende achterban te mobiliseren om een representatieve mening van jongeren te kunnen verkondigen. Vindplaatsen van jongeren zijn met name de scholen, 10ercentrum Belleman, jongerencentrum Pulse, verenigingen en, voor de jongere jeugd, de ouders.

Het fenomeen maatschappelijke stages loopt al enige jaren. Nagegaan moet worden hoe dit initiatief structureel ingebed kan worden in de Valkenswaardse samenleving. Lokaal wil de jongerenraad Valkenswaard samen met Were Di en de gemeente kijken naar nieuwe invullingen van deze maatschappelijke stages. Instellingen als de bibliotheek kunnen ook als maatschappelijke stageplek worden benut, te denken valt aan voorleesprogramma's in kindercentra (peuterspeelzalen, kinderopvanginstellingen e.d.) of in zorgcentra voor ouderen.
Onder meer door scholen kan gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te verrichten in diverse richtingen die waaraan door jeugd in eerste instantie wellicht niet wordt gedacht.

De participatie zou kunnen worden vergroot door gebruik te maken van digitale communicatie-middelen die jongeren aanspreekt. De jongerenraad heeft hierin reeds ervaring via onder meer een forum, via Hyves, via MSN, haar eigen website en chatbox. De ervaring en kennis van de jongerenraad kan door de gemeente benut worden bij het opzetten van een chatbox.
Het is wenselijk dat de gemeente zoveel mogelijk aansluiting zoekt bij de belevingswereld van de jeugd. Op dit moment is de gemeente Valkenswaard nog niet zover dat de jeugd bijvoorbeeld kan chatten met de burgemeester en wethouders. Dit zou in de toekomst wenselijk zijn. De website "Maak nu de goede keuze" zou op z'n minst moeten worden gecontinueerd en worden uitgebouwd tot digitaal jongereninformatiepunt.

Participatie door jeugd aan vrijetijdsbestedingen is vaak lastig als je als jongere in een gezin opgroeit dat te weinig budget heeft voor dit soort uitgaven. Hiervoor is aandacht in het armoedebeleid van groot belang. Ook jeugd/jongeren die opgroeien in één-ouder situaties kunnen te maken hebben met deze problematiek. Vanuit de GGD-monitor 2007-2008 en Kinderen in tel blijkt dat Valkenswaard relatief veel kinderen heeft uit dit soort gezinssituaties. Blijvende ondersteuning bij armoede is van belang om maatschappelijke participatie te optimaliseren. In de vorm van armoedebeleid, verordening fonds Maatschappelijke Participatie en de regeling Bijzondere Bijstand, is dit vastgelegd.

In het kader van het kunnen participeren aan de samenleving moet er aandacht komen voor de jonge (overbelaste) mantelzorger. Zodra deze bij een instelling in beeld komen, dient nagegaan te worden hoe de jonge mantelzorger, indien nodig, ontlast kan worden, zodat hij/zij een iets minder bezorgde jeugd kan beleven.

Actiepunt 4
Meetbaar actiepunt
Verder uitbouwen van maatschappelijke stages, zoveel mogelijk door de maatschappelijke organisaties in samenwerking met Paladijn en Were Di. De gemeente faciliteert hierbij waar mogelijk. De jongerenraad wil hierbij meedenken.
Initiatiefnemer
Were Di en Paladijn
Meedenkers
Gemeente en jongerenraad
Planning
2010 en verder
Financiën
Er is inmiddels budget voor aangevraagd.

Actiepunt 5
Meetbaar actiepunt
Ook buiten de maatschappelijke stages om of na afloop van maatschappelijke stages stimuleren van vrijwilligerswerk door jongeren in onder meer het onderwijs, zorg, de buurtsport, het jeugd- en jongerenwerk.
Initiatiefnemer
Paladijn / Were Di
Meedenkers
Jongerenraad
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 6
Meetbaar actiepunt
Vergroten van participatie van jeugd richting gemeente door gebruikmaking van digitale mogelijkheden, bijvoorbeeld chatten met de portefeuillehouder.
Initiatiefnemer
Gemeente
Meedenkers
Jongerenraad
Planning
2010 en verder
Financiën
€ 500,- per jaar

Actiepunt 7
Meetbaar actiepunt
Verbreden van de huidige website www.maaknudegoedekeuze.nl naar een participatie- en informatie pagina over alle onderwerpen die jongeren betreffen of hun interesseert zodat deze site gezien kan worden als het Jongeren Informatie Punt en tevens 'hun' digitale ingang van het CJG. Dit actiepunt dient inhoudelijk gekoppeld te worden aan actiepunt 9.
Initiatiefnemer
Gemeente is opdrachtgever (tot op heden is TRC uitvoerder geweest)
Meedenkers
Jongerenraad
Planning
2011 en verder
Financiën
€ 20.000,- per jaar

Actiepunt 8
Meetbaar actiepunt
Aandacht voor jonge mantelzorgers; zodra bij een willekeurige instelling bekend wordt dat er sprake is van jonge mantelzorgers, hiervoor direct aandacht vragen. Voorkomen van overbelasting door inschakeling van voldoende ondersteuning.
Initiatiefnemer
Alle lokale loketten
Meedenkers
Wmo-loket
Planning
2011 en verder
Financiën
PM

7.3 Digitalisering

Huidige situatie
Zoals al eerder is genoemd leven we in een digitaal tijdperk (Generatie Einstein). Jongeren staan door middel van allerlei digitale communicatiemiddelen en mogelijkheden zoals MSN, SMS, chatten, Hyves, Skype indien gewenst continu met elkaar in verbinding. Jongeren zijn gewend aan de snelheid die dat met zich meebrengt. Het van elkaar op de hoogte zijn heeft voor- en nadelen. De onderlinge verbondenheid wordt vergroot. Nadeel is dat contacten in sommige gevallen onpersoonlijker worden door minder 'echte' ontmoetingen. Communicatiestoornissen zijn sneller aan de orde, hoewel dit probleem voor een groot stuk ondervangen is door plaatsing van zogenaamde emoticons. Deze afbeeldingen geven gezichtsuitdrukkingen weer.

Door de anonimiteit van digitale contacten is pestgedrag eenvoudiger en zeker zo bedreigend. Uit de GGD-monitor blijkt dat zo'n 4% digitaal gepest is en zo'n 30% van de jongeren van 12-18 jaar vervelend is bejegend of lastig is gevallen op internet. Traceerbaarheid is moeilijker. Dit geldt ook voor risico's die gelopen worden bij het 'daten' via internet. Veel minder snel wordt duidelijk of het gaat om oprechtheid of misbruik van informatie.

Door de snelheid van informatie wordt het steeds moeilijker om "op heterdaad te betrappen" is daar waar het gaat om crimineel gedrag. Anderzijds heeft de snelheid van informatie ook evengoed voordelen aan de 'handhavingskant'. Denk onder meer aan SMS-alert.

Gewenste situatie
De hierboven beschreven risico's van digitalisering zijn niet rechtstreeks door de gemeente te beïnvloeden. Wat de gemeente wel kan (laten) doen is het verstrekken van duidelijke informatie over de goede en slechte kanten van digitalisering richting ouders en jeugd.

Actiepunt 9
Meetbaar actiepunt
Informatie (laten) verstrekken aan ouders en jeugd over de positieve kanten en risico's van digitalisering. Aandacht voor beveiliging van computergebruik, tips over leerzame sites etc. Zie ook actiepunt 7.
Initiatiefnemer
Centrum voor Jeugd en Gezin in samenwerking met (basis)scholen
Meedenkers
Gemeente
Planning
2011 en verder
Financiën
PM

7.4 Normen, waarden en sociaal emotionele ontwikkeling

Huidige situatie
De methode leefstijl is een lesmethode voor sociaal-emotionele vaardigheden voor het basis- en voortgezet onderwijs, die enkele basisscholen hebben ingevoerd. Binnen het Valkenswaards onderwijs bestaat geen groot draagvlak voor deze systematiek. Diverse scholen hebben binnen hun eigen onderwijsconcept gezocht naar een werkwijze die helpt bij de interactie tussen kinderen en leerkrachten daar waar het gaat om sociaal-emotionele problematiek. Er is nog niet bijzonder veel aandacht besteed aan 'hoe ga je om met gebruik van digitale middelen'. Zie hiervoor verder onder 7.3.

Gewenste situatie

Vanuit deze diversiteit is binnen de schoolbesturen besloten om een eenduidige aanpak door te voeren. In de vorm van het programma 'Handelingsgericht werken' zal deze aanpak binnen het hele PO in de gemeente worden vormgegeven. Handelsgericht werken voor zorgbegeleiders is van toepassing als een leerkracht, ouder of kind de zorgbegeleider benadert met een gerichte vraagstelling: er is een probleem, hoe komt dat en hoe kunnen we dit het beste aanpakken? Tevens wordt aandacht besteed aan signalering en de meldcode ter voorkoming van kindermishandeling. De meldcode kindermishandeling beschrijft hoe beroepskrachten horen te handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling. De meldcode biedt houvast bij de stappen die de professional kan zetten, zoals bijvoorbeeld het voorleggen van zijn zorgen aan de ouders. Of hoe hij om moet gaan met dossiervorming en het uitwisselen van gegevens. Daarnaast geeft de meldcode richtlijnen voor het vragen van advies aan en het doen van een melding bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Veel beroepsgroepen beschikken al over een meldcode kindermishandeling. Eind 2010 moeten álle beroepskrachten, werkzaam binnen instellingen én zelfstandigen, werken met een meldcode. Dit geldt ook voor de vrijwilligerssector. In de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) zijn hierover de strategische doelen geformuleerd.

Hoe jonger kinderen geconfronteerd worden met juiste hantering van waarden en normen, hoe meer resultaat het zal geven. Als op aansprekende wijze wordt ingezet op normen en waarden komt dit ten goede aan de slaagkans van de leerlingen zowel op school als in het leven in het algemeen. Dit kan binnen het vakgebied Cultuureducatie maar ook binnen Wereldoriëntatie en natuurlijk via het jaarlijkse project Mijn & Dijn. Kinderen worden naast sociaal bewuster door deze aanpak ook weerbaarder. Deze methode kan ook worden toegepast in de vrije tijdssfeer, zodat verenigingen en scholen het effect kunnen versterken. Ook overig betrokken partijen zoals de eerstverantwoordelijken (ouders/verzorgers), (welzijns)instellingen, politie etc.) Binnen de JGZ is gekozen voor een vergelijkbare methodiek, genaamd Triple P. Afstemming van de diverse methodes is een toekomstige actie, nodig om te zorgen dat alle partijen elkaars taal kennen en begrijpen.

Actiepunt 10
Meetbaar actiepunt
Volgen of er afstemming plaatsvindt tussen de diverse methodieken die gehanteerd worden door de diverse partijen op de diverse zorgniveaus op het vlak van sociaal emotionele ontwikkeling. Dit wordt via de Lokaal Educatieve Agenda aangestuurd. Tevens wordt er een bedrag opgenomen in de begroting om de handelingsbekwaamheid in het onderwijs te bevorderen.
Initiatiefnemer
LEA (schooldirecties en gemeente)
Meedenkers
Platform jeugdbeleid
Planning
2011 en verder
Financiën
Training/scholing handelingsbekwaamheid onderwijs € 20.000,- per jaar

Actiepunt 11
Meetbaar actiepunt
In het kader van het brede onderwerp normen, waarden en sociaal-emotionele ontwikkeling moet gekozen kunnen worden voor het verzorgen van gastlessen en/of voorlichting en advies om actuele thema's bij de schooljeugd onder de aandacht te brengen.
Initiatiefnemer
Schooldirecties en gemeente
Meedenkers
Platform jeugdbeleid
Planning
2010 en verder
Financiën
Voorlichting en advies & gastlessen € 20.000,- (max. reservering per jaar, uitbetaling op basis van afname)

7.5 Opvang, educatie en werk

Huidige situatie
Opvang en educatie zijn als taken goed te bundelen, juist als het om de uitvoering van de gemeentelijke preventieve taken gaat. Op scholen zijn de kinderen en daarmee de vindplaats van problemen of plaats waar signalen worden opgevangen die met preventieve zorg opgevangen kunnen worden. Er zullen veel kinderen zijn die in alle opzichten een goede ontwikkelingslijn volgen, maar tevens zullen er kinderen te vinden zijn met bepaalde achterstanden in hun ontwikkeling. Het is dan wenselijk dat er preventieve interventies plaatsvinden. Het gaat dan om signaleren, pedagogische hulp, verstrekken en verwijzen naar de juiste hulp. De bedoeling is om de achterstanden te verkleinen c.q. weg te werken.

Brede school / geïntegreerd kindcentrum
De ontwikkeling van het centrum voor jeugd en gezin en de brede school ofwel geïntegreerd kindcentrum draagt aan deze ontwikkeling bij. De basis van een brede school bestaat minimaal uit basisonderwijs, peuterspeelzaal en kinderopvang. Door een integrale, inhoudelijke samenwerking is het mogelijk om de informatie-uitwisseling en signalering beter tot stand te brengen. Op deze wijze kan gezorgd worden voor een doorgaande leer- en zorglijn. Vanwege de wettelijke verplichting aan scholen om dagarrangementen aan te bieden aan ouders die er om vragen, worden vanuit de brede school contacten gelegd met vrijetijdsvoorzieningen. Vanuit de BOS-impuls wordt ook gericht actie ondernomen om de behoefte van ouders en kinderen aan activiteiten (en op welke locatie) in beeld te brengen en een structureel aanbod uit te denken.
Elke voorziening is op zich een vindplaats voor het signaleren van risico's en/of problemen van jeugdigen en hun opvoeders. Daarvoor is het niet noodzakelijk dat alle voorzieningen altijd in het zelfde gebouw zijn ondergebracht. Nabijheid maakt het echter wel gemakkelijker.
De ontwikkeling van brede scholen in Valkenswaard staat nog in de kinderschoenen. In praktijk wordt er al door diverse scholen nauw samengewerkt, soms ook fysiek onder één dak, met kinderopvanginstellingen en peuterspeelzalen. De bibliotheek werkt samen met kindcentra en kan een rol spelen in dagarrangementen. De bibliotheek heeft een educatieve functie; uitvoeren van leesbevorderingsprogramma's op scholen en kindercentra, lenen van informatieve materialen / organiseren van informatieve lezingen over bijvoorbeeld autisme, dyslexie, alcohol en drugs.
De samenwerking met vrijetijdsvoorzieningen is nog beperkt. Er is dus nog geen sprake van dagarrangementen in de meest ruime zin van het woord. De visie op brede scholen in Valkenswaard is vastgesteld in 2008. De harmonisatiewet is in de maak en heeft ook invloed op de inhoud van brede scholen en met name de vormgeving van het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, beter gezegd de integratie hiervan. Het accommodatiebeleid voor het primair onderwijs is, mede gebaseerd op de visie brede scholen, opgesteld. Hierin wordt aangegeven hoe het primair onderwijs omgaat met externe partijen, zowel met maatschappelijke als niet-maatschappelijke functie.

Passend onderwijs
Schoolbesturen moeten in regionaal verband samenwerken om passend onderwijs te ontwikkelen.

Passend / adaptief onderwijs is een onderwijsideaal van sommige onderwijskundigen om leerlingen minder frequent te laten doorstromen naar speciaal onderwijs maar binnen een reguliere school mogelijkheden te creëren waardoor leerlingen meer de kans krijgen om op een eigen manier en tempo kennis op te doen. Adaptief komt van het woord adaptatie dat "passend" of "erbij passend" betekent. Adaptief onderwijs gaat uit van de capaciteiten van de leerling en sluit daarbij aan. Daar waar in het klassieke onderwijssysteem kennis wordt aangeboden ongeacht de interesse van de leerling wordt bij adaptief onderwijs gekeken in welke mate de leerling interesse en de mogelijkheden heeft om zich bepaalde kennis eigen te maken.

Hiervoor is een aanpassing van de zorgstructuur in en om de scholen nodig. Alleen in breder verband, in dit geval de regio, is een dekkend aanbod te realiseren waarmee elke leerling het onderwijs en de ondersteuning kan krijgen die nodig is. De ontwikkeling van passend onderwijs gaat vorm krijgen in een groeimodel/lerende aanpak. Eerst zal in de praktijk passend onderwijs vorm krijgen. Daarbij zullen en kunnen regionale verschillen ontstaan. De wetgeving zal daaropvolgend de ontstane werkelijkheid vastleggen in globale regels en voorschriften. Het is de verwachting dat dan ook het regelsysteem eenvoudiger en transparanter kan worden.
Samen met ouders, volwassenen en kinderen wordt binnen een school gewerkt aan een optimale en excellente leerervaring op cognitief en sociaal terrein. Onderwijs bereidt voor op een volwassenheid waarin zowel plaats is voor persoonlijk presteren als voor zaken als respect, invoelingsvermogen, tolerantie, eerlijkheid en verantwoordelijkheid. Bij passend onderwijs worden (aspecten van) speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs gebracht, zodat kinderen in hun eigen buurt naar school kunnen gaan. Dat is de plek waar kinderen samenkomen, samen opgroeien en vriendschappen ontwikkelen. Daarnaast kunnen de 'reguliere' leerlingen ook gebruik maken van de extra inzichten en middelen van het speciaal onderwijs.

Autisme
Uit eerder onderzoek inzake de problematiek van autisme bleek dat de samenhang tussen de aanpak ontbreekt, er te weinig cijfermateriaal is om preventief te kunnen optreden en de communicatie tussen scholen en instellingen gebrekkig is. Eén conclusie kwam opnieuw naar voren: de regio telt twee keer zoveel mensen met een autistische stoornis dan het landelijke gemiddelde. Midden 2008 ontstonden lange wachtlijsten met autistische kinderen die op een plekje hoopten in het speciaal onderwijs. Die plekken waren er niet. Ze moesten voorlopig blijven op de school waar ze al zaten. Met op de achtergrond nog steeds de grote vraag: is er een relatie tussen het verhoogde aantal mensen met een stoornis in het autistisch spectrum (ASS) en het technologisch karakter van de regio Eindhoven?
De wethouders van onderwijs en zorg in de regio hebben eind 2008de regie van de problematiek inzake autisme bij het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) gelegd. Het uitgangspunt: Er mogen niet weer wachtlijsten ontstaan en er mogen absoluut geen kinderen thuis komen te zitten. Dat wordt een zware opgave.

Schooluitval
Spijbelgedrag in vooral het voortgezet onderwijs is vaak ook een signaal dat er iets mis is met een leerling. Het gaat dan vaak om risicokinderen die, als er tijdig en effectief wordt ingegrepen, voor schooluitval kunnen worden behoed. Een zorgadviesteam (ZAT) van een school speelt daarbij een belangrijke rol. De leerplichtambtenaar heeft in zo'n ZAT een wezenlijke rol te vervullen, voor advies, maar ook om na te gaan of de school alles doet wat in haar vermogen ligt om de leerling -al dan niet in de eigen school- te behouden. Het uiteindelijke doel van de schoolopleiding is om een kind een startkwalificatie te bezorgen (minimaal MBO-2 niveau of HAVO of VWO-diploma) om een gezonde start te kunnen maken op de arbeidsmarkt.
De schooluitval is de laatste jaren toegenomen en krijgt daarom prioriteit van de landelijke politiek. Dit blijkt onder andere uit het feit dat scholen meer verplichtingen hebben gekregen ten aanzien van de bij hen ingeschreven leerlingen. De scholen zijn mede verantwoordelijk voor de schoolloopbaan van de bij hen ingeschreven leerlingen en de zorgplicht loopt tot en met het herplaatsen van een leerling op

een andere school als de huidige vorm van het onderwijs niet (meer) past. Ook zijn de zorgstructuren binnen het voortgezet onderwijs versterkt mede om signalen van risicoleerlingen te bespreken en daar een gepast antwoord op te geven zodat (definitieve) schooluitval voorkomen wordt. Mocht het tot schooluitval komen dan wordt dat opgepakt door de leerplicht ambtenaar of de Regionale Meld en Coördinatie functie (hierna RMC genoemd), afhankelijk van of de leerling nog leerplichtig is. De RMC functie wordt landelijk gestimuleerd om begeleidingstrajecten uit te voeren.
Binnen het Valkenswaardse onderwijs zijn zorgstructuren ontstaan die in staat zijn een deel van de voorkomende ontwikkelingsachterstanden weg te werken. Maar met sommige achterstanden worstelen de scholen, omdat ze de expertise missen. Deze expertise moet door externe deskundigen geleverd worden vanuit het samenwerkingsverband. Voor een deel is deze expertise ook ingezet door een gerichte samenstelling van de zorgadviesteams van de scholen. Het PO maakt met name gebruik van de expertise binnen het Weer Samen Naar School (WSNS) terwijl het Voortgezet Onderwijs ervoor heeft gekozen om de expertise (deels) in te bedden in het ZAT.

Reboundvoorziening
Binnen het VO in de gemeente bestaat sinds januari 2008 een opvangmogelijkheid voor leerlingen die (tijdelijk) niet kunnen functioneren binnen de groep waarin zij zijn geplaatst. Als het gaat om jongeren die tijdelijk uit de eigen groep gehaald moeten worden (Reboundvoorziening), kunnen deze vaak na enkele weken en voorzien van een pakket afspraken weer terug naar hun klas. Er zijn echter ook kinderen waarbij het niet snel duidelijk is wat een effectieve aanpak is omdat de oorzaak van het storende gedrag niet duidelijk is. Deze leerlingen moeten in een speciale setting worden begeleid, opgevangen en geobserveerd. Deze speciale setting, een time out voorziening, krijgt de naam ‘Vluchtheuvel’. De huidige aanduiding van Vluchtheuvel betreft de reboundvoorziening die binnen de school (Were Di) is gesitueerd.

Leerplicht
De leerplichtambtenaar heeft het de afgelopen jaren drukker gekregen, vooral ook om dat de taakopvatting sterk veranderd is; meer zorggericht en steeds minder gericht op handhaving en het schrijven van een proces verbaal. De uitkomst daarvan is dat het aantal uren dat nu in Valkenswaard door leerplicht wordt ingevuld, niet voldoende is om de taakinvulling goed te kunnen realiseren. De landelijke richtlijnen leerplichtfunctie bevestigen dat het ingezette aantal uren te laag is ten opzichte van de leerlingaantallen. Een verdere verzwaring van die functie is veroorzaakt door de kwalificatieplicht voor 16/17 jarigen. Dat betekent dat jongeren tot hun 18de jaar onderwijs moeten volgen, tenzij eerder een startkwalificatie wordt behaald. In de regio is bovendien afgesproken dat er per VO-locatie één leerplichtambtenaar actief is. Dat betekent, bij een dagelijkse instroom van ca. 500 extra leerlingen van buiten de gemeente (na aftrek van de uitstroom naar de regio), een nog grotere werkdruk voor de leerplichtambtenaar. Het rijk heeft extra middelen toegekend voor de kwalificatieplicht en dus de verlengde leerplicht maar deze zijn tot op heden niet omgezet in meer beschikbare uren voor de/een leerplicht ambtenaar.

Gewenste situatie

- Uitvoering van de vastgestelde visie op de brede school. Kader voor die visie is het uitgangspunt dat de brede school een netwerk is van onderwijs en andere voorzieningen voor kinderen en ouders, zoals opvang, zorg, welzijn, cultuur, sport etc. met als doel de actieve deelname van kinderen aan de samenleving te bevorderen, kinderen een goede dagindeling te bieden, mogelijke achterstanden van kinderen weg te nemen en hun sociale competentie te vergroten. Dit traject loopt al, dus wordt verder niet meer expliciet genoemd bij de actiepunten.
- De leerplichtfunctie heeft een zodanige omvang dat die naar behoren kan worden uitgevoerd, waarbij het takenpakket duidelijk is vastgesteld. Dit traject loopt al, dus wordt verder niet meer expliciet genoemd bij de actiepunten.
- De gewenste situatie is dat elke jongeren over een startkwalificatie beschikt als hij de arbeidsmarkt betreedt. Voor de jongeren waarvoor het behalen van een startkwalificatie in een leertraject onmogelijk is, worden leer- en werktrajecten aangeboden. Er komt een sluitende aanpak, zodat geen van de jongeren aan de aandacht van de gemeente en de samenwerkende

partners (CWI en RMC, scholen) op dit terrein ontsnapt. Met de scholen van voortgezet onderwijs zullen nog nadere afspraken gemaakt moeten worden over hun bijdrage ter voorkoming van de schooluitval en doorverwijzing naar instellingen die een vangnet voor deze jongeren zouden kunnen zijn.

- De afdeling WI realiseert voor hun cliënten een sluitende aanpak, waar ze binnen zes maanden voor jongeren in behoren te voorzien. D.w.z. dat de afdeling WI de jongeren op basis van maatwerk richting werk en/of onderwijs begeleidt en biedt indien van toepassing zorg op maat met medewerking van BJZ en GGZ. Hierbij wordt het uitgangspunt "Work first" gehanteerd.
- Het onderzoek en de aanpak voor autistische jeugd op SRE-niveau dient gevolgd te worden. Waar mogelijk wordt hier in de Valkenswaardse situatie op ingespeeld.
- Er blijft helaas een categorie jeugd over die ondanks reboundvoorzieningen etc. geen startkwalificatie behalen. Deze vertrekkers zonder startkwalificatie dienen niet in een vacuüm terecht te komen, maar op het juiste spoor gezet te worden, zodat ze hun weg in de maatschappij kunnen vinden.
- Leerlingen die buiten de boot dreigen te gaan vallen door onder andere storend gedrag waar niet op korte termijn een oplossing voor gevonden kan worden moeten in / door een speciale setting kunnen worden begeleid, opgevangen en geobserveerd in bijvoorbeeld de speciale time out voorziening 'vluchtheuvel', ondergebracht binnen Were Di of intensiever worden begeleid door schoolmaatschappelijk werk.

Actiepunt 12
Meetbaar actiepunt
Oppakken van sluitende aanpak leer- werktrajecten, intensivering van begeleiding van jeugd door Werk & Inkomen, trajectbegeleiding verzorgen voor vertrekkers zonder startkwalificatie. Dit onderbrengen in beleidsnota Werk & Inkomen of nota Armoedebeleid (nog op te stellen) dan wel beleidspunten bij productontwikkeling in het kader van Participatiebudget.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken
Meedenkers
W&I
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 13
Meetbaar actiepunt
Ondersteuning aan jeugd die dreigen buiten de 'educatieve boot' te vallen, door reboundvoorzieningen / time-out voorzieningen bijvoorbeeld in de vorm van een financiële impuls aan "vluchtheuvel" voor jeugd van 4 tot 18 jaar en schoolmaatschappelijk werk.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken
Meedenkers
LEA
Planning
2010 en verder
Financiën
€ 30.000,- per jaar (maximale reservering per jaar; uitbetaling op basis van afname)

Actiepunt 14
Meetbaar actiepunt
Het onderzoek en de aanpak voor autistische jeugd op SRE-niveau dient gevolgd te worden. Waar mogelijk wordt hier in de Valkenswaardse situatie op ingespeeld.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken

Meedenkers
Platform jeugdbeleid
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

7.6 Opvoeding en bescherming

Huidige situatie
Het kind verdient bescherming van de overheid in opvoedingssituaties die bedreigend of schadelijk zijn voor de ontwikkeling van het kind. Op het moment dat ouders zodanig in gebreke blijven bij de opvoeding, dat de veiligheid van het kind en zijn ontwikkeling ernstig in het gedrang komen, moet de overheid (provincie en rijk)ingrijpen.
Maar voordat het zover komt heeft de gemeentelijke overheid een taak in preventieve zin. Om te voorkomen dat zich bedreigende situaties ontwikkelen moet het voor ouders mogelijk zijn informatie in te winnen of (lichte) opvoedondersteuning te krijgen. Het is van belang om inwoners die in een noodsituatie zijn terechtgekomen bijstand te verlenen. Het gaat om uiteenlopende situaties als schuldsanering, huisuitzettingen, huiselijk geweld, buurtoverlast. Vaak gaat het om multi-probleemgezinnen. Het accepteren van deze hulp geschiedt op vrijwillige basis. Binnen de verantwoordelijkheden en bevoegdheden op gemeentelijk niveau bestaan geen mogelijkheden om dwangmiddelen toe te passen. Ondertoezichtstelling is een zaak voor de rechter op advies van de Raad van de kinderbescherming.
Uit landelijk onderzoek blijkt dat een behoorlijk aantal ouders en jongeren informatie wenst of opvoedondersteuning nodig heeft.

Informatieverstrekking en opvoedondersteuning vinden nu vooral plaats in het kader van de jeugdgezondheidszorg. Daarvoor worden bijvoorbeeld de ‘maatwerkgelden’ ingezet. Dat is budget dat de gemeente van het ministerie van volksgezondheid ontvangt, om diensten bij de jeugdgezondheid instellingen in te kopen. Het gaat dan om diensten die oplossingen bieden voor de plaatselijke problematiek. Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus), schoolartsen e.d. houden zich met informatieverstrekking en opvoedondersteuning bezig. Naast het consultatiebureau en de GGD-schoolartsen is er een opvoedsteunpunt in de gemeente Valkenswaard. Folders met thema's rondom opvoeding zijn op het Opvoedsteunpunt verkrijgbaar. De diensten van het Opvoedsteunpunt zijn gratis.
Via de scholen is het mogelijk om een beroep te doen op het schoolmaatschappelijk werk, mochten er problemen zijn die buiten het taakgebied van het onderwijs liggen.
In Valkenswaard is in 2008 bekeken hoe het Centrum voor Jeugd & Gezin het beste kon worden vormgegeven. De uitwerking hiervan in een beslisdocument is in 2009 gerealiseerd. Het zal vooral afstemming van de bestaande voorzieningen betreffen wat mogelijk fysieke consequenties heeft. De Verwijsindex ofwel het lokaal signaleringssysteem evenals het electronisch kinddossier (EKD), zijn hierbij faciliterende factoren. Met andere woorden; afstemming tussen instellingen/werkwijzen etc. worden hierdoor beter mogelijk. De 16 partners die verbonden zijn aan het Centrum voor Jeugd en Gezin kunnen op diverse vlakken ingeschakeld worden.

Gewenste situatie
De gewenste situatie is dat:

- Er een zo groot mogelijk gebruik is van opvoedondersteuning. Hierbij kan onderzocht worden of de bibliotheek een meer expliciete rol gegeven kan worden bij het verstrekken van informatie over opvoeding; de bibliotheek is tenslotte laagdrempelig en heeft een groot bereik.
- De instellingen gezamenlijk, integraal en effectief optreden, ondersteund door onder meer het EKD en het lokaal signaleringssysteem. Het kind is hierbij het uitgangspunt bij handelen. Hierdoor is invulling gegeven aan het (virtuele) Centrum voor Jeugd en Gezin. Het Systeem Zorg voor Jeugd dient te worden ingevoerd.

Actiepunt 15
Meetbaar actiepunt
Meer bekendheid en goede bereikbaarheid van het opvoedsteunpunt. Onderzoeken of de bibliotheek een meer expliciete rol kan spelen bij het verstrekken van informatie over opvoeding.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken i.s.m. bibliotheek
Meedenkers
Jongerenraad
Planning
2011 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 16
Meetbaar actiepunt
Operationalisering, uitbouw en monitoring van het (virtuele) Centrum voor Jeugd en Gezin, zie notitie Centrum voor Jeugd en Gezin en het invoeren van het Zorg voor Jeugdsysteem.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken
Meedenkers
Deelnemende instellingen Centrum voor Jeugd en Gezin
Planning
2011 en verder
Financiën
n.v.t.
Zorg voor Jeugd: € 2.800,- per jaar (0,09 ct. per inwoner)

Actiepunt 17
Meetbaar actiepunt
Alle instellingen werken consequent en op dezelfde wijze met het EKD en het lokaal signaleringssysteem. Er vinden besprekingen plaats op basis van casuïstiek, zodra Zorg Voor Jeugd (ZVJ) daartoe de partijen verplicht (zie ook de beslisregels m.b.t. de coördinatie van de zorg zoals opgenomen in het Convenant Ketenpartners). Tweemaal per jaar vinden beleidsbesprekingen c.q. afstemmingsbesprekingen plaats inzake management- en beleidsinformatie die uit de rapportages ZVJ verkregen worden. Ook evaluatie van een gevolgd proces bij een specifieke casuïstiek zal onderwerp van gesprek zijn (intervisie doel).
De eerste periode is vooral gericht op het op dezelfde wijze werken met het EKD en het lokaal signaleringssysteem. De interne werkwijze is op dat moment nog niet afgestemd. Dit gebeurt in de tweede fase.
Initiatiefnemer
Afdeling publiekszaken
Meedenkers
Deelnemende instellingen Centrum voor Jeugd en Gezin
Planning
2011 en verder
Financiën
Binnen de CJG-budgetten zal steeds moeten worden voorzien in reservering van scholing, beleidsontwikkeling en intervisie.

7.7 Veiligheid

Huidige situatie

De gemeente Valkenswaard werkt continu aan het vergroten van de veiligheid op verschillende terreinen, zoals openbare orde, verkeer en milieu. De gemeente heeft hiervoor het integraal veiligheidsbeleid vastgesteld en stelt hiervoor middelen beschikbaar. Jongeren vragen om een speciale

plaats in het veiligheidsbeleid. Zij zijn een aparte doelgroep in dat beleid, omdat ze meer dan gemiddeld risico´s lopen hun veiligheid op het spel te zetten. Dat komt mede doordat ze grenzen willen verleggen en erbij willen horen. Ze veroorzaken zelf ook onveilige situaties door stoer gedrag. Daarbij kan gedacht worden aan rondhangen en verveling, aan onveiligheid bij het uitgaan en in het verkeer, aan wangedrag op school enzovoorts. Vroegtijdig signaleren en het doorbreken van een negatieve spiraal, is winst voor zowel de jongeren als voor de samenleving.
Valkenswaard is een grensgemeente en heeft zoals veel andere gemeenten te maken met (overmatig) alcohol- en drugsgebruik door jeugd onder meer bij uitgaan in het centrum. Het uitvoeringsplan alcohol, drugs en jongeren is hiervoor opgesteld. Dit heeft onder meer geleid tot de website www.maaknudejuistekeuze.nl een eenmalige uitvoering van het project 'leiderschap dat ben jezelf' en uitbreiding van de beschikbare uren voor het straathoekwerk. Tevens lopen er terugkerende voorlichtingsprojecten als Mijn&Dijn (op de basisscholen) en worden, in de stijl van Leiderschap, gastlessen verzorgd op het Were Di over risicogedrag (alcohol, drugs, sex etc.) De basisscholen nemen het GGD programma 'Gezonde school en genotsmiddelen' af. Hiervoor is jaarlijks een bedrag gereserveerd in de LEA. In samenwerking met de landelijk opererende organisatie Profijtzorg is een systematiek van weekendkampen voor jongeren met dreigende verslavingsproblematiek uitgedacht; de erkenning en financiering van de het daadwerkelijk houden van deze kampen valt echter onder provinciale bestuursbevoegdheid. Her en der in het land zijn inmiddels plaatselijke afdelingen opgericht van de zelfhulpgroepen Moedige Moeders. In deze regio is Valkenswaard vooralsnog de enige. De gemeente steunt het project. Moedige Moeders zijn moeders/vaders/verzorgers/grootouders van verslaafde kinderen. Zij kunnen door ontmoeting en uitwisseling van ervaringen elkaar tot steun zijn en een uitlaapklep vinden bij elkaar.

Verder is vanuit de regio in 2006 een Project alcohol en jongeren gestart, genaamd "Laat je niet flessen!", met als doelstelling het gebruik van alcohol door jongeren onder de 16 en openbaar dronkenschap terug te dringen. Daarvoor worden meerdere maatregelen tegelijkertijd genomen. Aan het project nemen alle 21 SRE-gemeenten deel en daarnaast werken diverse instellingen en organisaties mee. De bibliotheek biedt ondersteuning door bijvoorbeeld het samenstellen van boekenpakketten voor scholen, het geven van workshops en lezingen in samenwerking met de GGD en VMBO. Als vervolg hierop komt er een project in de buurten, waarbij ouders gestimuleerd worden met andere ouders 'te buurten' over de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik door opgroeiende jongeren. Door controles, publiciteit, aandacht van de media en voorlichting is het alcoholprobleem onder jongeren op de agenda gezet. Dat is goed, maar de resultaten tonen ook aan, dat deze acties alleen onvoldoende zijn om de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren op korte termijn te beïnvloeden. Regelgeving, handhaving met het vooruitzicht op sancties zoals boetes of zelfs sluiting zijn kennelijk nodig om verstrekkers van alcohol te houden aan hun wettelijke verplichting. Dat vereist van betrokken gemeenten vasthoudendheid om de rug recht te houden nu het erop aan komt. Diverse acties zitten in de pijplijn en zullen komende jaren op lokaal niveau uitgevoerd worden. Voorbeeld hiervan is de voorzetting van handhavingsacties met het bijbehorend lik op stuk beleid.

Een ander aspect van veiligheid is verkeersveiligheid. Jongeren zijn soms (bewust!) een gevaar op de weg. Hier wordt met name gedoeld op het crossen met brommers door wijken. Naast de overlast die hierdoor ontstaat, lopen passanten het risico aangereden te worden. De politie controleert hier op gezette tijden op. Vaak echter zijn jongeren onbewust een gevaar op de weg doordat ze zich laten leiden door de groep en als gevolg daarvan bijvoorbeeld massaal stilstaan vooreen groepsgesprek midden op de rijbaan, met 3,4 of 5 personen naast elkaar fietsen om het belangwekkende gesprek niet te hoeven afbreken etc. Dit is mede een gevolg van de ontwikkeling van de hersenen die bij pubers zorgen voor een inconsistentie ten opzichte van fysieke en geestelijke groei. De jongeren er op aanspreken leidt vaak tot enig verbaal geweld omdat ook het overzien van het effect van hun reageren nog niet is ingebakken in hun systeem. Een mensgerichte benadering door wijkbrigadiers en andere handhavers kan veel doen ter voorkoming van escalatie.

Vandalisme door bijvoorbeeld het bekladden van muren, het opblazen van afvalbakken door vuurwerk, het achterlaten van afval etc. wordt uiteraard bestreden door de politie en het jongerenwerk;

de omvang van de inzet is helaas niet altijd toereikend. In deze gevallen wordt Halt vaak ingeschakeld voor een passende werkstraf. Zodra er sprake is van crimineel gedrag is het direct politiewerk.

Wanneer een jongere een Justitiële Jeugdinrichting verlaat is dit een belangrijke stap in zijn/haar toekomst. Het is daarom van groot belang dat er passende nazorg geboden wordt. Bij het organiseren van deze nazorg zijn diverse partners betrokken, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, de Justitiële Jeugdinrichting (JJI), de afdeling Jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg en gemeenten. Doel van nazorg is de jongere te helpen om te komen tot een positieve, stabiele situatie met voldoende toekomstperspectief zodat er geen terugval is in afwijkend gedrag. Vaak is hiervoor persoonlijke begeleiding (coaching) nodig. Daarnaast moet een aantal zaken op de rails gezet worden. Vooral praktische zaken zoals school, een werktraject, een huis en een schuldsaneringtraject.
De gemeente heeft hierin een rol te vervullen.
Kern van de gemeentelijke nazorg is dat tijdig, dus vóór het verlaten van detentie, de benodigde nazorg geregeld is. Zoals het aanvragen van studiefinanciering of een lening. Of een plaats in een kamertrainingscentrum of een opleiding zien te komen, het saneren van schulden of het behandelen van een verslaving.

Stand van zaken regionaal begin 2009:
In de jeugdinrichtingen vindt het netwerkberaad plaats. Dit is een casusoverleg waarvan de Raad Kinderbescherming voorzitter is en voor de jeugdige bekeken wordt wat er al mee gedaan is en wat er bereikt moet worden, met name in de inrichting.
In het veiligheidshuis Eindhoven vindt vanaf 1 januari 2009 het trajectberaad plaats. Daar worden alle jeugdige gedetineerden uit de hele regio besproken en wordt plan van aanpak besproken. De bedoeling is dat de contactpersonen uit de regiogemeenten te horen krijgen wanneer een jeugdige wordt besproken zodat er ook input vanuit de gemeente kan volgen. Indien gewenst kan contactpersoon ook deelnemen aan trajectberaad.
Voor jeugdigen vormt een probleem dat ze, zodra ze in detentie komen ze automatisch worden uitgeschreven bij de school en bij terugkeer scholen ze vaak niet weer terug willen plaatsen. Gemeenten kunnen daarbij een rol spelen. Jeugdige ex-gedetineerden krijgen een verplicht nazorgtraject van Jeugdzorg.
Om de bovengenoemde verplichtingen vanuit de gemeenten na te kunnen komen is een regionale denktank opgericht om o.a. verbindingen tot stand te brengen tussen de sectoren gemeentelijk jeugdbeleid, jeugdzorg en veiligheid.

Gewenste situatie
Gestimuleerd vanuit de Wmo wordt er een lokaal verslavingsbeleid ontwikkeld, waarbij alcohol en drugs belangrijke items zijn. Ook andere vormen van verslaving krijgen aandacht. Dit onderwerp is niet enkel van toepassing voor de jeugd. Ook volwassenen en senioren dienen hierbij aandacht te krijgen. Uiteraard betreft het wel vooral de jeugdige inwoners daar waar het gaat om preventieve activiteiten op dit terrein. Denk bijvoorbeeld aan de gezonde school en genotsmiddelen.

Binnen het veiligheidsbeleid moet er speciale aandacht zijn voor jeugd/jongeren. Hier betreft het met name onderwerpen als veroorzaken van verkeersoverlast met name door brommers, het veroorzaken van overlast in het algemeen (rondhangen, passanten lastig vallen, vandalisme o.a. na uitgaan e.d.). Uit de jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen 2007-2008 wordt aandacht gevraagd voor gokgedrag onder jongeren. Dit is ook een vorm van verslavingszorg en wordt tevens meegenomen in het verslavingsbeleid. Daarnaast vraagt de monitor aandacht voor gevoelens van onveiligheid (met name op school) en kleine criminaliteit (diefstal en vandalisme). Het gokgedrag, en kleine criminaliteit wijst op de behoefte aan het bijbrengen van normen en waarden, (extra) begeleiding bij opvoeding, toezicht door jongerenwerk en politie.
Verder dient uitvoering gegeven te worden aan de nazorg voor jeugdige ex-gedetineerden, zoals beschreven in de huidige situatie.
Het is wenselijk dat projecten die lokaal gestart worden, zoals het in de huidige situatie beschreven project “Moedige moeders” ingebed wordt in het totale lokale (jeugd- en jongeren)aanbod.

Actiepunt 18
Meetbaar actiepunt
Aandacht voor jeugd in het integraal veiligheidsbeleid met als onderwerpen kleine criminaliteit, bevorderen van (het gevoel van) veiligheid op met name scholen, in dit geval het voortgezet onderwijs.
Initiatiefnemer
Afdeling BO&O
Meedenkers
Voortgezet Onderwijs, Politie, jongerenwerk
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 19
Meetbaar actiepunt
Mogelijkheid tot deelname aan regionale jongerenprojecten zoals “Laat je niet flessen”.
Initiatiefnemer
Afdeling PZ
Meedenkers
Platform jeugdbeleid
Planning
2010 en verder
Planning
2010 en verder
Financiën
€ 7.500,- per jaar

Actiepunt 20
Meetbaar actiepunt
Volgen / implementeren van de ontwikkeling van goede nazorg jeugdige ex-gedetineerden door middel van onder andere deelname aan een regionale denktank om o.a. verbindingen tot stand te brengen tussen de sectoren gemeentelijk jeugdbeleid, jeugdzorg en veiligheid. Hangt samen met actiepunt 22.
Initiatiefnemer
Afdeling BO&O
Meedenkers
Voortgezet Onderwijs, Politie, jongerenwerk
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

Actiepunt 21
Meetbaar actiepunt
Paladijn stemt af met onder meer Profijtzorg en Zelfhulpnetwerk Zuid-Oost Brabant voor wat betreft afstemming van (reguliere) werkzaamheden en de (nieuwe) iniatieven, zoals het project Moedige Moeders.
Initiatiefnemer
Paladijn
Meedenkers
Platform jeugdbeleid

Planning
2010
Financiën
n.v.t.

7.8 Preventieve jeugdgezondheidszorg

Huidige situatie

Sinds januari 2003 is de gemeente op basis van de wet Collectieve Preventie Jeugdgezondheidszorg (JGZ) inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de gehele jeugdgezondheidszorg van 0 tot 19 jaar.
Als een kind/jongere door verschillende hulpverleners wordt behandeld, spreken deze hulpverleners elkaar soms te weinig of zelfs niet. Afstemming van de verschillende zorg/handelingsplannen vindt dan niet plaats, terwijl als dat wel gebeurt, het eindresultaat gunstig wordt beïnvloed. Door de invoering van het Lokaal Signaleringssysteem Zorg Voor Jeugd per 16 juni 2008 is gepoogd om aan dit aspect een einde te maken. Het systeem wijst een coördinator toe die daarmee ook verantwoordelijk is voor de afstemming tussen en onderlinge samenwerking van alle bij een kind betrokken hulpverleners en partijen (waaronder ook de signaalgevers zoals bijvoorbeeld de schol van het kind.)
Een heel ander thema:

- De volgende stap die gezet wordt is dat deze instellingen meer vraaggestuurd gaan aanbieden en dat doen ze onder andere door meer in gesprek te gaan met de afzonderlijke gemeenten, om zo tot maatwerkplannen te komen.
- De jeugdgezondheidszorg is er vooral voor bedoeld om invulling te geven aan de vijf gemeentelijke preventieve taken: informatie en advies, signalering, toeleiding naar het hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg op lokaal niveau. Dat gebeurt op dit moment, maar of dat in voldoende mate gerealiseerd wordt zal bij de besprekingen over de maatwerkplannen van de instellingen aan de orde komen.
- De jeugdgezondheidsinstellingen zoeken samenwerking met de jeugdzorg, om zo samen na te gaan wie wat zou kunnen doen als het om opvoedvraagstukken gaat. Het is de bedoeling dat deze partijen elkaar gaan aanvullen en overlappingen in het aanbod elimineren. Dat neemt niet weg dat er nu nog gefragmenteerd gewerkt wordt door de verschillende instellingen, die dat doen vanuit verschillende locaties, zonder dat daar coördinatie over wordt gevoerd binnen onze gemeentegrenzen op een daarvoor centraal ingericht punt.
- Om de preventieve taken goed uit te kunnen voeren moeten de kinderen/jongeren regelmatig gezien worden door de deskundigen werkzaam in de JGZ. Er zijn twijfels of het aantal contactmomenten per kind toereikend zijn om een goed beeld van ieder afzonderlijk kind te kunnen hebben.

Gewenste situatie

Het aantal contactmomenten met jeugd dient voldoende te zijn om de JGZ van de juiste informatie te voorzien.
Er gaat gewerkt worden met een elektronisch kinddossier (EKD) en het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt ingebed in de reguliere werkwijze. De coördinatie van zowel de verticale samenhang, d.w.z. de doorlopende lijn van jeugdgezondheidsvoorzieningen van 0 tot 23 jaar als de horizontale samenhang, namelijk de kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen komen in dit centrum samenkomen.
Er dient aandacht te zijn voor nazorg voor kinderen die uit het jeugdzorgtraject komen. Dit punt dient gewaarborgd te worden in het Centrum voor Jeugd en Gezin.
Vanuit de jeugdmonitor van de GGD komen daarnaast nog een aantal aandachtspunten naar voren die te maken hebben met gezondheid, te weten geestelijke gezondheidszorg voor jeugd in problemen, jeugdige mantelzorgers, balans voeding en beweging, overmatig alcoholgebruik, onveilig vrijen en ongewenste intimiteiten. Voor de laatste drie onderwerpen dient aandacht te zijn in het lokaal gezondheidsbeleid. Het onderwerp jeugdige mantelzorgers heeft de aandacht vanuit het integraal mantelzorgbeleid. Voor geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen dient wel extra aandacht te zijn.

Actiepunt 22
Meetbaar actiepunt
Nazorg waarborgen in het Centrum van Jeugd en Gezin in afstemming met Bureau Jeugdzorg. Kinderen die uit de behandeling van jeugdzorg komen, dienen bij 'terugkeer in de normale situatie' aandacht te krijgen ter voorkoming van terugval. Hangt samen met actiepunt 20.
Initiatiefnemer
Gemeente
Meedenkers
Bureau Jeugdzorg
Planning
2010 en verder
Financiën
n.v.t.

8. Actiepunten in tabel en financieel overzicht

8.1 Actiepunten in tabel

ACTIEPUNT	BLZ. VERWIJZING	DOELEN & EFFECTEN	INITIATIEF-NEMER	MEEDENKERS	PLANNING	FINANCIEN
1. Duidelijke richtlijnen formuleren ten behoeve van speelruimte.	13	Activiteitenaanbod en ontspanningsmogelijkheden afgestemd op de (veranderende) vraag, zodat overlast, vandalisme en criminaliteit tot een minimum wordt beperkt.	Gemeente, afdeling LO	Paladijn	2010	n.v.t.
2. Beleidsformulering ontmoetingscentra in de wijk (buurtcentra, 10ercentrum Belleman, jongerencentrum Pulse, KPJ, Scouting etc.)	14	Activiteitenaanbod en ontspanningsmogelijkheden afgestemd op de (veranderende) vraag, zodat overlast, vandalisme en criminaliteit tot een minimum wordt beperkt..	Gemeente, afdeling BO&O	Publiekszaken, kennisteam Leefomgeving, wijkcoördinatoren Paladijn	2011 - 2012	n.v.t.
3 Opnemen van een deel van het benodigde budget buurtsportwerk / regeling cofinanciering combifuncties met ingang van 2012. Organisatie- en activiteitenkosten worden op later tijdstip begroot.	14	Kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs en stimulans aan vrijetijdsbesteding op sport- en cultuurgebied.	Gemeente, afdeling Publiekszaken	Buurtsportmedewerkers	2011	Oorspronkelijk: € 45.000,- m.i.v. 2012 **Na bezuiniging: komt te vervallen**

4. Verder uitbouwen van maatschappelijke stages, zoveel mogelijk door de maatschappelijke organisaties in samenwerking met Paladijn en Were Di. De gemeente faciliteert hierbij waar mogelijk. De jongerenraad wil hierbij meedenken.	15	Stimulering vrijwilligerswerk onder jeugd.	Were Di en Paladijn	Gemeente en jongerenraad	2010 e.v.	Er is inmiddels budget aangevraagd.
5. Ook buiten de maatschappelijke stages om of na afloop van maatschappelijke stages stimuleren van vrijwilligerswerk door jongeren in onder meer het onderwijs, zorg, de buurtsport, het jeugd- en jongerenwerk.	16	Stimulering vrijwilligerswerk onder jeugd.	Were Di en Paladijn	Jongerenraad	2010 e.v.	n.v.t.
6. Vergroten van participatie van jeugd richting gemeente door gebruikmaking van digitale mogelijkheden, bijvoorbeeld chatten met de portefeuillehouder.	16	Draagvlak krijgen onder jeugd door betrokkenheid.	Gemeente	Jongerenraad	2010 e.v.	€ 500,-
7. Verbreden van de huidige website www.maaknudegoedekeuze.nl naar een participatie- en informatie pagina over alle onderwerpen die jongeren betreffen of hun interesseert zodat deze site gezien kan worden als het Jongeren Informatie Punt en tevens 'hun' digitale ingang van het CJG. Dit actiepunt dient een koppeling te krijgen met actiepunt 9.	16	Bereiken van jeugd met informatie en betrekken van jeugd bij beleid.	Gemeente	Jongerenraad	2010 e.v.	Oorspronkelijk: € 20.000,- **Na bezuiniging:** **2011: € 9.600,-** **2012: € 20.000,-**
8. Aandacht voor jonge mantelzorgers; zodra bij een willekeurige instelling bekend wordt dat er sprake is van jonge mantelzorgers, hiervoor direct aandacht vragen. Voorkomen van overbelasting door inschakeling van voldoende ondersteuning.	16	Jeugd zo 'normaal' mogelijk laten opgroeien, zodat een gezonde ontwikkeling mogelijk is.	Alle lokale loketten	Wmo-loket	2011 e.v.	PM
9. Informatie (laten) verstrekken aan ouders en jeugd over de positieve kanten en risico's van	17	Stimulering van juist gebruik van digitale middelen en preventie	Centrum voor Jeugd en Gezin in	Gemeente	2011 e.v.	PM

digitalisering. Aandacht voor beveiliging van computergebruik, tips over leerzame sites etc. Dit actiepunt koppelen aan actiepunt 7.		van schadelijke invloeden.	samenwerking met (basis)scholen			
10. Volgen of er afstemming plaatsvindt tussen de diverse methodieken die gehanteerd worden door de diverse partijen op de diverse zorgniveaus op het vlak van sociaal emotionele ontwikkeling. Dit wordt via de Lokaal Educatieve Agenda aangestuurd. Training en scholing handelingsbekwaamheid onderwijs.	18	Het sociaal bewuster en meer weerbaar maken van kinderen, waardoor de slaagkans op school en in het leven beter wordt.	LEA (schooldirecties en gemeente)	Platform jeugdbeleid	2011 en verder	n.v.t. Oorspronkelijk jaarlijks € 20.000,- **Na bezuiniging:** **2011: € 0,00** **2012: € 0,00**
11. In het kader van het brede onderwerp normen, waarden en sociaal emotionele ontwikkeling moet gekozen kunnen worden voor het geven van gastlessen en/of het geven van voorlichting en advies om actuele thema's bij de jeugd onder de aandacht te brengen.	18	Het sociaal bewuster en meer weerbaar maken van kinderen, waardoor de slaagkans op school en in het leven beter wordt.	Schooldirecties en gemeente (LEA)	Platform jeugdbeleid	2010 e.v.	Oorspronkelijk: € 20.000,- (uitbetaling op basis van afname; ook in te zetten voor handelings-bekwaamheid) **Na bezuiniging:** **2011: € 0.00** **2012 e.v.:** **€ 12.100,0**
12. Oppakken van sluitende aanpak leerwerktrajecten, intensivering van begeleiding van jeugd door Werk & Inkomen, trajectbegeleiding verzorgen voor vertrekkers zonder startkwalificatie. Dit onderbrengen in beleidsnota Werk & Inkomen of nota Armoedebeleid (nog op te stellen) dan wel beleidspunten bij productontwikkeling in het kader van Participatiebudget.	22	Jongeren zonder startkwalificatie binnen boord houden, zodat ze uiteindelijk toch een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven.	Afdeling Publiekszaken	Werk & Inkomen	2010 e.v.	n.v.t.
13. Ondersteuning aan jeugd die dreigen buiten de	22	Jongeren binnen boord houden, zodat ze	Afdeling Publiekszaken	LEA	2010 e.v.	€ 30.000,- * (maximale

‘educatieve boot’ te vallen, door reboundvoorzieningen / time-out voorzieningen bijvoorbeeld in de vorm van een financiële impuls aan “vluchtheuvel” voor jeugd van 4 tot 18 jaar en schoolmaatschappelijk werk.		uiteindelijk toch een startkwalificatie kunnen verwerven.				reservering per jaar; betaling op basis van afname)
14. Het onderzoek en de aanpak voor autistische jeugd op SRE-niveau dient gevolgd te worden. Waar mogelijk wordt hier in de Valkenswaardse situatie op ingespeeld.	22	De specifieke problematiek van autisme zo goed mogelijk het hoofd kunnen bieden.	Afdeling Publiekszaken	Platform jeugdbeleid	2010 e.v.	n.v.t.
15. Meer bekendheid en goede bereikbaarheid van het opvoedsteunpunt. Onderzoeken of de bibliotheek een meer expliciete rol kan spelen bij het verstrekken van informatie over opvoeding.	23	De preventieve werking van goede informatie verergering van problematiek laten voorkomen.	Afdeling publiekszaken i.s.m. bibliotheek	Jongerenraad	2011 e.v.	n.v.t.
16. Operationelisering, uitbouw en monitoring van het (virtuele) Centrum voor Jeugd en Gezin, zie notitie Centrum voor Jeugd en Gezin Invoering van het Zorg voor Jeugdsysteem	24	Het totstandbrengen van een ‘gesloten circuit’, zodat jeugd met problemen op de juiste momenten door de juiste instellingen afgestemd op elkaar wordt geholpen.	Afdeling publiekszaken	Deelnemende instellingen Centrum voor Jeugd en Gezin	2011 en verder	n.v.t. € 2.800,- (0,09ct. Per inwoner)
17. Alle instellingen werken consequent en op dezelfde wijze met het EKD en het lokaal signaleringssysteem. De interne werkwijze is op dat moment nog niet afgestemd. Dit gebeurt in de tweede fase.	24	Het totstandbrengen van een ‘gesloten circuit’, zodat jeugd met problemen op de juiste momenten door de juiste instellingen afgestemd op elkaar wordt geholpen.	Afdeling publiekszaken	Deelnemende instellingen Centrum voor Jeugd en Gezin	2011 en verder	Binnen de CJG-budgetten zal steeds moeten worden voorzien in reservering van scholing, beleidsontwik-keling en intervisie.
18. Aandacht voor jeugd in het integraal veiligheidsbeleid met als onderwerpen kleine	26	Vermindering van kleine criminaliteit (die vaak leidt tot zwaardere	Afdeling BO&O	Voortgezet Onderwijs, Politie, jongerenwerk	2010 e.v.	n.v.t.

criminaliteit, bevorderen van (het gevoel van) veiligheid op met name scholen, in dit geval het voortgezet onderwijs.		criminaliteit). Veilige leeromgeving.				
19 Deelname aan regionale jongerenprojecten zoals “Laat je niet flessen”.	27	De kracht van regionale projecten benutten bij het uitzetten van informatie onder jeugd.	Afdeling PZ	Platform Jeugdbeleid	2010 e.v.	€ 7.500,-
20. Volgen / implementeren van de ontwikkeling van goede nazorg jeugdige ex-gedetineerden door middel van onder andere deelname aan een regionale denktank om o.a. verbindingen tot stand te brengen tussen de sectoren gemeentelijk jeugdbeleid, jeugdzorg en veiligheid. Hangt samen met actiepunt 22.	27	Ex-gedetineerden vallen niet terug in oud gedrag door goede nazorg.	Afdeling BO&O	Voortgezet Onderwijs, Politie, jongerenwerk	2010 e.v.	n.v.t.
21. Paladijn stemt af met onder meer Profijtzorg en Zelfhulpnetwerk Zuid-Oost Brabant voor wat betreft afstemming van (reguliere) werkzaamheden en de (nieuwe) iniatieven, zoals het project Moedige Moeders.	27	Versterking van diverse initiatieven op het vlak van zelfhulp door kruisbestuiving.	Paladijn	Platform jeugdbeleid	2010	n.v.t.
22. Nazorg waarborgen in het Centrum van Jeugd en Gezin in afstemming met Bureau Jeugdzorg. Kinderen die uit de behandeling van jeugdzorg komen, dienen bij ‘terugkeer in de normale situatie’ aandacht te krijgen ter voorkoming van terugval. Hangt samen met actiepunt 20.	28	Jeugd die uit het behandelingstraject komen vallen niet terug in de oude probleemsituatie.	Gemeente	Bureau Jeugdzorg	2010 e.v.	n.v.t.

Actiepunten met financiële consequenties per beleidsjaar

Soort kosten	Actiepunt	2010	2011	2012 e.v.
Structurele kosten	3. Opnemen van een deel van het benodigde budget voor buurtsportwerk / regeling cofinanciering combifuncties met ingang van 2012. Organisatie- en activiteitenkosten worden op later tijdstip begroot.			**€ 45.000,- komt te vervallen (bezuiniging)**
	6. Vergroten van participatie van jeugd richting gemeente door gebruikmaking van digitale mogelijkheden, bijvoorbeeld chatten met de portefeuillehouder.	€ 500,-	€ 500,-	€ 500,-
	7. Verbreden van de huidige website www.maaknudegoedekeuze.nl naar een participatie- en informatie pagina over alle onderwerpen die jongeren betreffen of hun interesseert zodat deze site gezien kan worden als het Jongeren Informatie Punt en tevens 'hun' digitale ingang van het CJG. Koppelen aan actiepunt 9.	€ 20.000,-	**Oorspronkelijk € 20.000,- Na bezuiniging: € 10.400,- vervalt € 9.600,- resteert**	€ 20.000,-
	10. Training en scholing handelingsbekwaamheid onderwijs.	€ 20.000,- :	**€ 20.000,- *: komt te vervallen (bezuiniging)**	**€ 20.000,- komt te vervallen (bezuiniging)**
	11. In het kader van het brede onderwerp normen, waarden en sociaal emotionele ontwikkeling moet gekozen kunnen worden voor het geven van gastlessen en/of het geven van voorlichting en advies om actuele thema's bij de jeugd onder de aandacht te brengen.	€ 20.000,-	**€ 20.000,- : komt te vervallen (bezuiniging)**	**Oorspronkelijk: € 20.000,- Na bezuiniging: € 7.900,- vervalt € 12.100,- resteert**
	13. Ondersteuning aan jeugd die dreigen buiten de 'educatieve boot' te vallen, door reboundvoorzieningen / time-out voorzieningen bijvoorbeeld in de vorm van een financiële impuls aan "vluchtheuvel" voor jeugd van 4 tot 18 jaar en schoolmaatschappelijk werk.	€ 30.000,- (maximale reservering per jaar; betaling op basis van afname)	€ 30.000,-	€ 30.000,-
	16. Invoering van het Zorg voor Jeugdsysteem		€ 2.800,-	€ 2.800,-
	19 Deelname aan regionale jongerenprojecten zoals "Laat je niet flessen".	€ 7.500,-	€ 7.500,-	€ 7.500,-
Totaal per beleidsjaar		***€ 98.000,-***	***Oorspronkelijk: €100.800,- Na bezuiniging: € 50.400,-***	***Oorspronkelijk: € 145.800,- Na bezuiniging: € 72.900,-***

Bijlage 1

Criteria uit de welzijnsvisie, november 2008

1) Verbinding met visie
In de nieuwe beleidsnotities / initiatieven anderszins dient aangegeven te worden op welke wijze de notitie / het initiatief aansluit bij de welzijnsvisie.

2) Actieve houding inwoners
Bij elk initiatief (indien van toepassing) zal worden meegenomen wat inwoners, verenigingen etc. zelf kunnen doen en/of willen (bij)betalen aan zaken.

3) Betrokkenheid / participatie
Bij elk initiatief zal aangegeven worden op welke wijze inwoners betrokken zijn. Op beleidsniveau wordt het betreffende belangenbehartigingsorgaan en de Wmo Adviescommissie Vraagzijde betrokken.

4) Vraaggerichtheid
De vraag is richtinggevend bij de beleidsontwikkeling op het vlak van welzijn binnen de gemeente Valkenswaard.
Hierbij moet wel een kanttekening worden gemaakt. Het kan niet zo zijn dat de gemeente aan elke vraag van de burger gehoor geven: het is niet altijd: 'u vraagt en wij draaien'. Vanuit de rol als behartiger van het algemene belang, is het de plicht van de lokale overheid om de behoeften, wensen en ideeën van burgers te toetsen aan nationale, provinciale en gemeentelijke inhoudelijke, sectorale en financiële kaders.

5) Eigen verantwoordelijkheid
De inwoners zijn als eerste verantwoordelijk voor hun eigen leven. De gemeente Valkenswaard stimuleert de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de inwoners en compenseert binnen de wettelijke en financiële mogelijkheden - waar nodig - kwetsbare inwoners.
Bij deze stellingname dienen twee aandachtspunten in ogenschouw te worden genomen:
* Niet uit het oog mag worden verloren dat er ook inwoners zijn die deze verantwoordelijkheid niet kunnen dragen en per definitie ondersteund moeten worden.
* Zorgmijders zijn hierbij een groep waarvoor expliciete aandacht nodig is en waar zorg actief moet worden aangeboden (zogenaamde bemoeizorg).

6) Lastenverdeling
Iedere partij neemt z'n eigen verantwoordelijkheid met aandacht voor evenredige lastenverdeling:
- inzet en eigen bijdrage van de inwoners in financiële en inhoudelijke zin
- benutten van de mogelijkheden van het maatschappelijk middenveld (verenigingen, bedrijven, instellingen etc.)

7) Leefomgevingsgericht werken
Het vraaggericht werken dient zo mogelijk gerelateerd te worden aan de context waaruit de vraag komt. Zodra de vraag het individuele niveau mogelijk ontstijgt, is het de bedoeling dat gekeken wordt naar de behoefte en beleving van de vraag bij de buurtbewoners, wijkbewoners of zelfs op het totale gemeenteniveau. Ook dient te worden nagegaan welke zaken er reeds zijn die tegemoet kunnen komen aan een vraag. Dit voorkomt een ad hoc aanpak.

8)Toekomstbestendigheid
Initiatieven moeten enige mate van toekomstbestendigheid hebben. Denk hierbij bijvoorbeeld aan specifieke maatregelen voor senioren in verband met de dubbele vergrijzing. Deze maatregelen dienen na de grote vergrijzingsgolf ook nog interessant te zijn voor de dan actuele bevolking.

9) Verbetering / integraliteit van goedlopende initiatieven
Daar waar het aanbod al goed is, zullen initiatieven vooral moeten worden gericht op verbetering of het integrale karakter versterken, bijvoorbeeld meer aandacht hebben voor de kansen om een diversiteit van doelgroepen met elkaar te integreren.

10) Behoud zelfstandigheid
Initiatieven moeten passen bij de gedachte dat inwoners over het algemeen zo lang mogelijk thuis (zelfstandig in de wijk) wensen te blijven wonen en waar mogelijk de regie over het eigen leven te kunnen behouden.

11) Algemeen voor specifiek en specifiek voor algemeen
Collectieve voorzieningen dienen zoveel mogelijk geschikt gemaakt te worden voor bijzondere (kwetsbare) doelgroepen. Dit heeft de hoogste prioriteit. Indien het niet anders kan kunnen er specifieke voorzieningen te worden gecreëerd die zo aantrekkelijk mogelijk dienen te zijn voor de bredere doelgroep.

12) Solidariteit/respect voor diversiteit
Het solidariteitsprincipe tussen generaties, etnische groepen, mensen met een goede en een slechte gezondheid, mensen met een hoog en een laag inkomen, ‘kwetsbaren’ en ‘weerbaren’ staat hoog in het vaandal. De gemeente vindt het een belangrijke opgave voor de gemeente én voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen om binding tussen mensen te bevorderen en tweedeling in de samenleving te voorkomen.

13) Betaalbaarheid
Om collectieve voorzieningen betaalbaar te houden dient altijd afgewogen te worden of voorzieningen in buurten, wijken of voor de totale gemeente moeten worden ingericht. Indien mogelijk is het wijkgericht werken voor de leefbaarheid, toegankelijkheid en bereikbaarheid wenselijk. Het financiële kader is hierbij echter leidend.

14) Sociaal netwerk / sociaal fundament
Er wordt ingezet op de continuïteit van het verenigingsleven en ontmoeting in wijken en buurten. Dit heeft een versterkende werking heeft op de sociale cohesie. Door te investeren in een passende sociaalfysieke infrastructuur op het niveau van buurt, wijk en dorp (voorzieningen, activiteiten, netwerken) voelen inwoners zich prettig /veilig in hun (directe) leefomgeving. Dit heeft een preventieve werking, bijvoorbeeld voorkoming van eenzaamheid met alle gevolgen van dien. Daarnaast blijft Valkenswaard een attractieve gemeente voor inwoners en potentiële ‘nieuwkomers’ (zie ook hoofdstuk 4).

15) Specifieke doelgroepen
De Wmo pleit voor een integrale benadering van de verschillende doelgroepen. In de gemeente Valkenswaard krijgen de volgende doelgroepen specifieke aandacht in de vorm van uitwerking in separate, maar wel met elkaar samenhangende beleidsnotities: jeugd, senioren, gehandicapten (incl. psychiatrie), mantelzorgers en vrijwilligers.

16) Stabiliseren / groeien inwonersaantal
Inzetten op voorzieningen (wonen, dienstverlening, zorg) voor senioren, gezien de (dubbele) vergrijzing, maar wel zodanig dat deze voorzieningen ook interessant zijn voor bijvoorbeeld starters etc. Inzetten op (kwaliteit van) voorzieningen voor jeugd (wonen, dienstverlening, zorg), zodat jeugd niet vertrekt uit Valkenswaard en jonge gezinnen blijven wonen.

17) Samenhang in voorzieningen
Ieder initiatief moet een duidelijke plaats krijgen in het geheel van bestaande voorzieningen in de gemeente Valkenswaard. Er dient sprake te zijn van samenhang. De gemeente heeft als partner in het geheel de taak om als helicopter boven de diverse voorzieningen/partijen te hangen en te zorgen voor de nodige afstemming.

18) Toegankelijkheid
Voorzieningen moeten naast bruikbaar, betaalbaar, houdbaar en vraaggericht ook toegankelijk zijn. Dit wordt zowel in fysieke als niet-fysieke zin bedoeld. Fysiek betreft de letterlijke toegankelijkheid van gebouwen etc. Niet-fysiek betreft de wijze waarop inwoners aan hun informatie kunnen komen, bijvoorbeeld via een loket of rechtstreeks.

Bijlage 2

Cijfers Kinderen in Tel (2006)

Valkenswaard staat op de 134e plaats (totaal: 443 gemeenten; er zijn nog 309 gemeenten waar het beter gaat)

	Plaats t.o.v. andere gemeenten	V'waard	Land
Speelruimte (aantal kinderen per m² georganiseerde ruimte)	347	37	52
Achterstandsleerlingen 4-12 jaar	316	11,08%	20,68%
Kindermishandeling	145	0,57%	0,58%
Kinderen in uitkeringsgezinnen	108	5,07%	6,76%
Kinderen in achterstandswijken	303	0%	16,37%
Kinderen in jeugdzorg	45	2,24%	1,57%
Werkloze jongeren (16-24 jaar)	77	3,20%	2,77%
Met delict voor de rechter (12-21 jaar)	86	3,61%	3,39%
Relatief verzuim (5-17 jaar)	196	0,99%	1,84%
Tienermoeders (15-19 jaar)	159	0,597%	0,74%
Zuigelingensterfte (0 jaar) (promillage)	209	3,57	3,99
Kindersterfte (1-14 jaar) per 100.000	144	20,5	16,16

Bijlage 3
Rechten van het kind

Deel I; (beschermende rechten van het kind)

Artikel 1
Een kind is een menselijk wezen onder de achttien jaar.
Artikel 2
Discriminatie van kinderen is verboden.
Artikel 3
Maatregelen (zoals wetten en afspraken tussen ouders die gescheiden zijn) moeten uitgaan van wat het beste is voor kinderen.
Artikel 4
Een regering is verplicht om wetten te maken, die uitgaan van dit Verdrag inzake de Rechten van het Kind.
Artikel 5
Regeringen moeten respecteren dat ouders als eersten goed voor hun kinderen moeten zorgen.
Artikel 6
Ieder kind heeft recht op leven. Regeringen moeten ervoor zorgen dat kinderen zo goed mogelijk kunnen overleven en zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.
Artikel 7
Een kind heeft recht op een naam en nationaliteit.
Artikel 8
Regeringen moeten erop toezien dat kinderen hun eigen identiteit (waaronder hun naam, nationaliteit en familierelaties) kunnen behouden.
Artikel 9
Een kind heeft recht om bij beide ouders te wonen. Als de ouders gescheiden zijn, heeft het kind recht om met beide ouders om te gaan zoals het zelf wil.
Artikel 10
Ook als de ouders in verschillende landen wonen, hebben kinderen het recht om met beide ouders om te gaan. Zij hebben dan het recht om zonder enige hinder tussen beide landen heen en weer te reizen.
Artikel 11
Regeringen moeten er echter ook op toezien dat kinderen niet gedwongen worden te reizen als ze dat niet willen in of dat ze niet meer terug mogen komen naar het land waar ze woonden voor ze op reis gingen.
Artikel 12
Wanneer er maatregelen worden gemaakt die met kinderen te maken hebben (zoals afspraken tussen gescheiden ouders), moet aan kinderen gevraagd worden wat zij er zelf van vinden.
Artikel 13
Een kind heeft recht om te zeggen wat het wil. Ieder kind heeft recht om informatie te zoeken waar het wil (via radio, televisie, kranten uit binnen- of buitenland).
Artikel 14
Een kind heeft recht op het kiezen van zijn eigen godsdienst. Een kind heeft het recht om te denken wat het wil.
Artikel 15
Een kind heeft het recht om zich bij een vereniging aan te sluiten en te vergaderen.
Artikel 16
Regeringen mogen zich niet zomaar met de privacy, familie of gezin van een kind bemoeien. Ook met de correspondentie van kinderen (bijvoorbeeld brieven) mogen ze zich niet zomaar bezighouden.
Artikel 17
Een kind heeft recht op het lezen van boeken, op het luisteren naar programma's op de radio, op het kijken naar de televisie. Er moeten programma's voor kinderen zijn die aansluiten bij hun leeftijd en hun herkomst (godsdienst, cultuur e.d.).

Artikel 18
Ouders moeten hun kinderen goed opvoeden. De regering moet erop letten dat ouders kinderen niet mishandelen.
Artikel 19
Regeringen moeten ervoor zorgen dat kinderen beschermd worden tegen lichamelijk of geestelijk geweld, verwaarlozing, verwondingen of (seksueel) misbruik.
Artikel 20
Kinderen die tijdelijk of voor altijd niet meer bij hun familie kunnen wonen (bijvoorbeeld omdat ze geen ouders meer hebben), hebben recht op speciale bescherming en hulp.
Artikel 21
Kinderen hebben recht op adoptie als dat voor hen het beste is.
Artikel 22
Kinderen die vluchteling zijn, hebben recht op speciale bescherming.
Artikel 23
Kinderen die een handicap hebben, hebben recht op speciale hulp waardoor ze zoveel mogelijk een normaal leven kunnen leiden.
Artikel 24
Alle kinderen hebben recht op hulp wanneer ze ziek zijn.
Artikel 25
Kinderen die verzorgd worden (bijvoorbeeld in een ziekenhuis) hebben er recht op dat van tijd tot tijd wordt bekeken of de behandeling die ze krijgen wel de beste behandeling voor hen is.
Artikel 26
Een kind heeft recht om te profiteren van de goede omstandigheden in zijn land (werk, cultuur, sociale zorg).
Artikel 27
Een kind heeft recht op een manier van leven waardoor het normaal kan groeien en zich kan ontwikkelen.
Artikel 28
Een kind heeft recht op (gratis) onderwijs.
Artikel 29
Onderwijs aan kinderen moet ervoor zorgen dat ze een eigen persoonlijkheid kunnen ontwikkelen en dat ze hun talenten kunnen ontplooien.
Artikel 30
Kinderen van 'etnische minderheden' (bijvoorbeeld buitenlandse werknemers in Nederland, indianen) hebben recht om gebruik te maken van de eigen cultuur, godsdienst en taal.
Artikel 31
Een kind heeft recht op vrije tijd. Een kind heeft recht om te spelen en deel te nemen aan activiteiten die bestemd zijn voor kinderen.
Artikel 32
Kinderarbeid is verboden.
Artikel 33
Kinderen moeten worden beschermd tegen drugsmisbruik.
Artikel 34
Kinderen moeten beschermd worden tegen seksueel misbruik (ze mogen geen prostituee zijn; het is verboden kinderen mee te laten doen aan pornografie).
Artikel 35
Het is verboden kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.
Artikel 36
Regeringen zullen kinderen ook beschermen tegen iedere andere vorm van uitbuiting of mishandeling.
Artikel 37
Als kinderen gearresteerd worden, hebben ze recht op een goede behandeling. Ze mogen niet gemarteld worden. Ze mogen niet de doodstraf krijgen of levenslang worden opgesloten.
Artikel 38
Kinderen moeten beschermd worden tegen oorlogsgeweld. Kinderen jonger dan vijftien jaar mogen niet in militaire dienst.

Artikel 39
Voor kinderen die slachtoffer zijn van geweld wordt al het mogelijke gedaan om ze er weer boven op te helpen.
Artikel 40
Kinderen die een misdaad begaan hebben, hebben recht op een eerlijk proces. Ze hebben recht op de hulp van een advocaat en mogen niet tot een schuldbekentenis gedwongen worden.
Artikel 41
Wanneer door bestaande wetten of verdragen kinderen het beter hebben dan ze het zouden krijgen met dit Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dan gaan díe wetten en verdragen voor. Dat wil zeggen dat regeringen met dit verdrag kinderen niet mogen benadelen.

Bijlage 4

Uitwerking prestatievelden Wmo richting jeugdbeleid
(Uit: Wmo en jeugd; Handreiking voor gemeenten in Brabant)

Prestatieveld 1: Leefbaarheid en bevorderen van sociale samenhang
Leefbaarheid voor jeugdigen met hun leeftijdspecifieke behoeften; leefbaarheid voor alle bewoners met als belangrijkste agendapunten: veiligheid en voorkoming van (jeugd)overlast.
Voorbeelden: Buurt in beweging, Kindvriendelijke steden, Brede School, De BOS-impuls, Actieplan Krachtwijken

Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders
Uitvoering geven aan de 5 basisfuncties zijnde: signalering, toeleiding naar lokaal hulpaanbod, licht pedagogische hulp, toeleiding naar BJZ en coördinatie van zorg.

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning
Toegankelijkheid van voorzieningen en betrekken van jeugdigen bij gemeentelijk beleid.

Prestatieveld 4: Ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk
Jonge mantelzorgers zijn thuiswonende kinderen en jongeren die opgroeien met een langdurig ziek van familielid. Kenmerkend is dat de groep jonge mensen die taken en verantwoordelijkheden hebben die volgens onze huidige maatstaven niet passen bij hun leeftijd en ontwikkeling.
In het jeugdwerk, de sport en cultuur zijn al veel jongeren actief als vrijwilliger. Toch wordt over het algemeen gevonden dat jongeren zich onvoldoende leren in te zetten voor de samenleving. Vandaar dat scholen maatschappelijke stages stimuleren.

Prestatieveld 5: Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer
Het maatschappelijke verkeer is veelomvattend. Het gaat hierbij om materiële en immateriële aspecten van de samenleving. Bij materiële aspecten moet gedacht worden aan Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid. Uitgangspunt is dat in principe alle jeugdigen, ondanks hun belemmering of beperking van de (jeugd)voorzieningen gebruik kunnen maken. Immaterieel kan gedacht worden aan participatiemogelijkheid door alle jeugdigen bij de beleidsontwikkeling en planvorming rond zaken die voor hen van belang zijn.

Prestatieveld 6: Verlenen van voorzieningen
Dit prestatieveld is voor al die kinderen met een zichtbare (en vaak ook niet zo zichtbare, maar ingrijpende) lichamelijke of geestelijke beperking – en voor hun ouders, verzorgers, leerkrachten, buurtgenoten, sportleiders et cetera – van groot belang dat zij weet hebben van de mogelijkheden die een gemeente heeft op het terrein van het verlenen van individuele voorzieningen.

Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang
Van belang is dat er specifieke zorg geboden wordt aan jeugdigen die opgroeien in een thuissituatie waarbij sprake is van huiselijk geweld. Ook extra aandacht voor dak- en thuisloze jongeren (zwerfjongeren) behoeft de aandacht.

Prestatieveld 8: Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)
Het gaat hierbij om een groep mensen die vaak zelf niet om de zorg vraagt. Preventieprogramma's in dit kader richten zich onder andere op vermindering van stress, depressie en op het verminderen van faalangst onder scholieren. Bij het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg gaat het vooral om projecten en activiteiten die ondersteuning bieden bij het signaleren en bestrijden van risicofactoren. De gemeente heeft hierin de regie. Daarnaast kan de gemeente een rol spelen in afspraken in de opvang van jongeren uit justitiële jeugdinrichtingen.

Prestatieveld 9: Verslaving
De gemeente heeft de verantwoordelijkheid dat mensen met een verslaving goede hulp, opvang en begeleiding krijgen. Als het gaat om volwassenen met een verslaving die ook de zorg voor kinderen hebben, is aanvullend aandacht en zorg noodzakelijk voor deze kinderen. Dit om te voorkomen dat problemen van hun verslaafde ouder(s) leiden tot problemen voor hun kinderen. Daarnaast is het van belang om oog te houden voor experimenteergedrag van jongeren.
(Big Deal, Laat je niet Flessen)

Bijlage 5 De vijf functies uit de Wet op de Jeugdzorg

1. Informatie en advies

Bij deze functie gaat het zowel om ongevraagde informatie over opvoeden en opgroeien (voorlichting), als om het beantwoorden van specifieke vragen van ouders en jeugdigen. Voor zowel ouders als jeugdigen is een groot assortiment algemene opvoedingsvoorlichting beschikbaar, bijvoorbeeld via de media, openbare bibliotheken en het internet. De rol van de gemeente blijft in principe beperkt tot het opsporen en wegwerken van lacunes in het algemene voorlichtingsaanbod. Informatiepunten, maar ook groepsvoorlichting en oudercursussen kunnen in dit verband een rol vervullen.

2. Signalering

Hierbij gaat het om het vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en opvoeders, ook als de betrokkenen die problemen zelf wellicht (nog) niet goed onderkennen. Hierbij is ook aandacht voor (beginnende) delinquentie op zijn plaats. Beroepskrachten van algemene voorzieningen, vooral die in de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs, komen in hun dagelijks werk tal van probleemsignalen tegen. De rol van de gemeente is er voor te zorgen dat de betrokken instellingen in staat zijn tot signaleren en daartoe overgaan.

3. Toeleiding naar het hulpaanbod

Nadat een vraag of probleem is gesignaleerd, hetzij door een jeugdige of ouder, hetzij door anderen, moet zo snel mogelijk hulp worden geboden. Dit vereist in de eerste plaats dat het ondersteunings- en zorgaanbod inzichtelijk is, zowel voor hulpvragers als voor beroepskrachten. Een onmisbaar hulpmiddel hierbij is een ‘sociale kaart’. Dat is een overzicht van alle beschikbare vormen opvoed- en opgroeihulp, inclusief die van bureau jeugdzorg en het Algemeen Maatschappelijk Werk. Medewerkers van lokale voorzieningen moeten globaal kunnen inschatten welke problematiek aan de orde is en welke hulp daarbij past. Vaak hebben zij behoefte hierover met andere beroepskrachten te overleggen, bijvoorbeeld in een zorgadviesteam in het onderwijs. Bureau jeugdzorg en de jeugdgezondheidszorg kunnen in dit verband een consultatierol vervullen. Tot slot is het van groot belang goede afspraken te maken over verwijzing van ouders en jeugdigen, zowel naar lokale vormen van opvoed- en opgroeiondersteuning als - bij ernstige problemen - naar bureau jeugdzorg en het advies- en meldpunt kindermishandeling. De rol van de gemeente is er voor te zorgen dat instellingen in staat zijn tot snelle en adequate verwijzing naar het hulpaanbod, maar ook om voor een sociale kaart te zorgen.

4. Licht pedagogische hulp

Dit betreft kortdurende advisering en lichte hulpverlening op momenten dat de opvoeding dreigt te stagneren. Pedagogische hulp bestaat in veel verschillende vormen. Voor ouders wordt gedacht aan pedagogische spreekuren in bijvoorbeeld een opvoedsteunpunt. Belangrijk is dat alle ouders daar bekend mee zijn en er terecht kunnen, ongeacht de leeftijd van hun kind(eren). Ook het algemeen maatschappelijk werk en het schoolmaatschappelijke werk kunnen pedagogische hulp aanbieden. Nauwe samenwerking met bureau jeugdzorg kan zo nodig zorgen voor een versnelde en ‘warme’ overdracht van cliënten naar de jeugdzorg. Dit komt de effectiviteit en slagvaardigheid van de hulpverlening ten goede. De rol van de gemeente is zorg te dragen dat deze voorziening, afhankelijk van het ambitieniveau, beschikbaar is.

5. Coördinatie van zorg op lokaal niveau

Hierbij gaat het om hulp aan gezinnen met meervoudige problematiek, die geen greep hebben op de eigen situatie. Deze gezinnen hebben te maken met diverse instanties en hulpverleners. Bijvoorbeeld in verband met schuldsanering, huisvesting, verslaving en problemen op school. Vaak hebben de betrokken gezinnen weerstanden tegen professionele hulpverlening. Het is de rol van de gemeente ervoor te zorgen dat lokale instellingen afspraken maken over het bij elkaar brengen van afzonderlijke probleemsignalen van/over het gezin en het onderling afstemmen van de hulpverlening. Een aantal gemeenten experimenteert met een centraal meld- en coördinatiepunt of staat op het punt tot invoering ervan. Als het een gezin betreft met een indicatie voor jeugdzorg, gaat bureau jeugdzorg na wie de coördinatie het beste op zich kan nemen. Belangrijk is dat degene die coördineert, het vertrouwen van het gezin heeft.

Bijlage 6

Overzicht notities die invloed hebben op het integraal jeugdbeleid

Welzijnsvisie
In de welzijnsvisie wordt het volgende gezegd met betrekking tot het integraal jeugdbeleid: "Het jeugdbeleid zal zich richten op de ontwikkelingsmogelijkheden van alle jeugdigen van 0-24 jaar. Hierbij wordt extra aandacht gegeven aan die jeugdigen die op één of andere manier buiten de boot dreigen te vallen. Gesignaleerd is dat de opvoedingsfunctie onder druk staat. Er komen steeds minder volwassenen in het dagelijks leven van jongeren voor. De vergaande verzelfstandiging van de jeugd die daarvan het gevolg is, vormt een ontwikkeling met risico's. Steeds meer wordt het voor de sociale ontwikkeling en maatschappelijke deelname van kinderen en jeugdigen van algemeen belang geacht, dat zij gebruik kunnen maken van sociale en pedagogische voorzieningen naast het gezins- en schoolverband. Vooral is behoefte aan plaatsen waar aantrekkelijke vrijetijdsvoorzieningen zijn en waar iemand tijd en aandacht voor jongeren heeft. Met name voor de 12 tot 16 jarigen is een versterking van voorzieningen gericht op opvang, ontmoeting, ontplooiing en ontspanning dringend gewenst."

Wmo meerjarenplan
Het Wmo meerjarenplan is nog in de maak. Vandaar deze notitie op dit moment geen richting kan geven aan deze notitie.

Jongeren Op Straat
In het Jongeren Op Straat beleid is als visie geformuleerd: De gemeente Valkenswaard wordt streeft naar een leefbare en veilige omgeving. Een omgeving waarin alle inwoners zich thuis voelen. Waarin ook jongeren een volwaardige en geaccepteerde plaats hebben in de verschillende wijken, maar niet ten koste van anderen in de wijk. De gemeente Valkenswaard acht het wenselijk om in de gemeente, waar mogelijk, structurele locaties aan te merken als ontmoetingsplaatsen.

Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)
Het IVB speelt de gemeente in op ontwikkelingen die landelijk, regionaal en in onze gemeente in gang zijn gezet. Veiligheid is ingedeeld de volgende veiligheidsvelden.
1. Veilige woon- en leefomgeving
2. Bedrijvigheid en veiligheid
3. Jeugd en veiligheid
4. Fysieke en externe veiligheid
5. Maatschappelijke integriteit en veiligheid
6. Organisatie van het IVB

Met name punt 3 is relevant voor deze notitie. Als het gaat over jeugd en veiligheid gaat het met name over de onderwerpen: aanpak van risicovol (alcohol, drugs) en ongewenst (criminaliteit en overlast) gedrag van jongeren.

Regionaal projectplan Alcohol en jongeren
Het regionaal projectplan alcohol en jongeren bevat een opzet van een regionaal alcoholproject en een regionaal actieplan. Het projectplan, dat vooral gericht is op jongeren onder de 16 jaar, heeft vooralsnog betrekking op een periode van vier jaar. Het projectplan is in essentie gebaseerd op maatregelen die ook daadwerkelijk effect kunnen sorteren. Een belangrijke component van het project is het optimaliseren van de beschikbare handhavingmogelijkheden, er wordt een structuur geboden om regionaal te werken aan een adequater alcoholbeleid en ook de ouders van tieners en de wijze waarop zij omgaan met het alcoholgebruik van hun kinderen wordt niet vergeten. Gedacht wordt aan: mediacampagne, uitvoering trainingen 'Je moet helaas nee verkopen' en Instructie Verantwoord Alcoholgebruik, pilots Alcoholvrij Uitgaan.

Integraal Gehandicaptenbeleid Gemeente Valkenswaard.
In de nota "Integraal gehandicaptenbeleid gemeente Valkenswaard 2007 tot en met 2010" worden voor mensen met een handicap mogelijkheden geschapen om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven van alledag. Het gemeentelijk beleid dat in de nota is beschreven is gericht op het wegnemen of verminderen van de belemmeringen voor mensen met een handicap.

Lokaal gezondheidsbeleid
In de nota lokaal gezondheidsbeleid gemeente Valkenswaard 2006-2009 wordt een schets gegeven van het wettelijke kader en alles wat er in onze gemeente op het gebied van Volksgezondheid wordt uitgevoerd.
De belangrijkste aandachtspunten die van toepassing zijn op deze notitie zijn:
- Bij 0-12 jarigen gaat het om vaccinatieprogramma's, vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen en opvoedingsondersteuning.
- Bij de jeugd en jongvolwassenen gaat het erom ongezonde leefstijlen zoals tabak- en alcoholgebruik en ongezonde voeding aan te pakken.

Integraal mantelzorgbeleid
In het integraal mantelzorgbeleid 2008-2011 wordt aandacht besteed aan de jonge mantelzorger, dus het kind of de jongere die zorg heeft voor/over zijn/haar gezinsleden of familieleden. Ook wordt opgemerkt dat opvang van kinderen van mantelzorgers aandacht behoeft.

Eerdere versies van het integraal jeugdbeleid
De eerste nota Samenhangend Jeugdbeleid in Valkenswaard bestond uit 2 delen. Deel 1 was een inventarisatie van alle initiatieven op het vlak van jeugd in Valkenswaard op dat moment. Deel 2 bestond uit een wensenlijst. De nota meerjarenplan integraal jeugdbeleid 2002-2006 was een aanvulling op de genoemde wensenlijst, welke gericht was op het weg werken van witte vlekken en het creëren van mogelijkheden tot samenwerking

Collegeprogramma 2006-2010
In 2006 is het nieuwe college programma uitgezet. De speerpunten voor jeugdigen hieruit zijn:
Verkeer: creëren van veilige fietsroutes**,** en voor de kruising Geenhovensedreef – Eindhovenseweg komt voor de scholieren van Were Di een veilige oversteek.
Volkshuisvesting: aandacht voor grondgebonden huur en koopwoningen voor starters, mindervaliden, ouderen etc.
Welzijn: Ontmoetingsplaatsen voor jongeren worden per wijk gecreëerd. De nota jeugd en jongeren beleid wordt volgens planning uitgevoerd. Prioriteit krijgt het thema alcohol en drugs. Daarnaast schenkt het college extra aandacht aan het bevorderen van de maatschappelijke participatie in brede zin met name voor kwetsbare groepen. Hierbij zullen het bevorderen van de eigen verantwoordelijkheid en het vergroten van de zelfredzaamheid een belangrijke rol spelen.
Bestuurlijke vernieuwing: burgers worden geïnformeerd en betrokken bij gemeentelijke beleidsvoornemens en de uitwerking daarvan. De werkwijze is SMART.[1]

Openbare orde en veiligheid: Veiligheid in het openbare domein is het uitgangspunt. Ook bij alcohol en drugsgebruik met name door jongeren. Aan de (stijging van) overlast en het vandalisme gerelateerd aan alcohol gebruik met name in het weekend dient een einde te komen. De gemeente zal daartoe met alle betrokkenen in dat veld een beleid vaststellen en handhaven.

Bijlage 7

Uit: notitie Wmo-participatie aanbodzijde in de gemeente Valkenswaard

<u>Rol van platform jeugdbeleid</u>

Naam overleg:
Platform jeugdbeleid
Inhoud overleg:
Ontwikkeling van integraal jeugdbeleid en (tussen)evaluatie.
Samenstelling:
Voorzitterschap: onafhankelijk
De samenstelling is als volgt: Maatschappelijk werk Dommelregio, Paladijn, GGD, Zuidzorg, JPP/Bureau Jeugdzorg, Halt, Were Di, Schoolbesturen, Schoolbegeleidingsdienst, Peuterspeelzalen, Kinderopvang, MEE en Politie. Een delegatie van de jongerenraad Valkenswaard kan indien gewenst aanwezig zijn om voeling te houden. De jongerenraad wordt in ieder geval geïnformeerd door middel van toezending van de vergaderstukken. Het is mogelijk om afhankelijk van de agenda met een wisselende samenstelling te werken.
Rol/taak:
Op beleidsniveau (integraal jeugdbeleid) (on)gevraagd adviseren en functioneren als klankbord (trede 3). Tevens worden de relaties onderhouden, verbindingen gelegd en nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Waar nodig vindt afstemming plaats met de jongerenraad Valkenswaard als vertegenwoordiging van de doelgroep.
Vergaderfrequentie:
Jaarlijks vindt een voortgangsbespreking plaats over de stand van zaken van de beleidsuitvoering. Tijdens deze bijeenkomst worden de deelnemers geïnformeerd over de uitvoering van beleidsonderdelen.
Het overleg vindt vier keer per jaar (incl. voortgangsbespreking) plaats op aanvraag van de gemeente of deelnemers.

Bijlage 8 De leefsferen van jeugd

Opvoeding en ontwikkeling
In de eerste levensfase heeft het kind vooral te maken met de ouders/verzorgers, en overige gezinsleden en directe familie. Qua instanties komt hier de verloskundige, kraamzorg, eventueel het ziekenhuis en huisarts bij kijken. Daarna wordt deze cirkel uitgebreid met familie, vrienden, kennissen, buren etc.. Weer daarna komt het kind in aanraking met verenigingen etc.
Vanaf 2 jaar kan het kind naar de peuterspeelzaal, eventueel gecombineerd met kinderopvang. Hier wordt aandacht gegeven aan voor- en vroegschoolse educatie, mede ter voorkoming van achterstanden. Op het 4e levensjaar gaat het kind naar de basisschool ook mogelijk gecombineerd met buitenschoolse opvang. Ook kan gebruik worden gemaakt van het opvoedsteunpunt, het algemeen maatschappelijk werk en via de school van extra schoolbegeleidingsdiensten. Vervolgens gaat het kind vanaf het 12e jaar naar het voortgezet onderwijs. Na het voortgezet onderwijs kan een jongere kiezen voor werk of doorstuderen. Instanties die dan mogelijk benaderd kunnen worden zijn CWI, sociale zaken. In andere gevallen hebben jongeren te maken met hun werkgever.

Zorg
Het consultatiebureau is de instelling die het kind in ontwikkeling volgt tot 4 jaar. Na 3 maanden kan een kind naar de kinderopvang gaan. Vanaf het 4e jaar komt in plaats van het consultatiebureau de GGD / schoolarts in beeld. Bij wat complexere problemen kan Algemeen Maatschappelijk Werk Dommelregio worden ingezet. Dit kan op vraag, maar het Maatschappelijk Werk stapt soms ook zelf op bepaalde gezinnen af.
Op het voortgezet onderwijs kan in bepaalde gevallen beroep worden gedaan op het schoolmaatschappelijk werk en er wordt zo nodig doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg. In specifieke gevallen, daar waar het gaat over de geestelijke gezondheid van het kind zelf of van diens gezinsleden, zal ook de GGz een instantie zijn waarmee het kind in aanraking komt. Daarnaast komt een kind/jongere met eerste lijnszorg in aanraking zoals huisarts, tandarts, fysiotherapeut etc.

Vrije tijd
Naast het thuis bezig zijn met hobby's zoals lezen, computergames, tekenen, televisie kijken, muziek downloaden/luisteren etc. zijn er tegenwoordig legio georganiseerde mogelijkheden om de vrije tijd in te vullen. Denk aan het muziek- en dans onderwijs, sportmogelijkheden, toneel, scouting, bloemencorso, carnavalsverenigingen etc. etc.
Zonder dat de vrije tijdsbesteding direct gekoppeld is aan een hobby en een georganiseerde activiteit, kunnen jongeren elkaar ook gewoon willen ontmoeten. Dit kan vrijblijvend in een speeltuin, in het tiener- of jongerencentrum, in een café of restaurant, bowling, bioscoop of gewoon op straat.
Bij het laatste krijgt jeugd mogelijk te maken met het jongerenwerk, jongerenopbouwwerk, straathoekwerk en politie.

Veiligheid
Mocht er een situatie zijn waarin het kind niet veilig is in de eigen (woon)omgeving (denk onder andere aan mishandeling/misbruik/verwaarlozing etc.), komt onder meer het Algemeen Maatschappelijk Werk Dommelregio, GGz of AMK, na bekendheid, in beeld. Bekendheid is wel een voorwaarde tot het kunnen overgaan tot het bieden van hulp. Signalering van problemen kan door verschillende partijen gebeuren, denk aan de directe omgeving zoals buren, familie, vrienden, maar ook de kraamzorg, huisarts, leraar etc.
Een kind/jongere kan zelf ook oorzaak zijn van misstanden. In dat geval zijn de leerplichtambtenaar, het jongerenwerk, projecten jeugdpreventieproject, bureau Halt, politie en justitie de aangewezen partijen.

Bijlage 9a

Leeftijdsopbouw per geslacht 1-1-2008 - Totaal Valkenswaard

CBSwijk: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 28, 29

Leeftijdsklasse	Leeftijd	M	V	Totaal
0 - 4	0	136	120	256
	1	151	145	296
	2	161	146	307
	3	145	137	282
	4	153	156	309
Totaal 0 - 4 jaar		746	704	1450
5 - 9	5	168	153	321
	6	145	164	309
	7	169	170	339
	8	188	193	381
	9	178	168	346
Totaal 5 - 9 jaar		848	848	1696
10 - 14	10	152	189	341
	11	179	182	361
	12	165	175	340
	13	184	197	381
	14	177	168	345
Totaal 10 - 14 jaar		857	911	1768
15 - 19	15	204	203	407
	16	194	193	387
	17	192	209	401
	18	179	161	340
	19	185	115	300
Totaal 15 - 19 jaar		954	881	1835
20 - 24	20	176	130	306
	21	141	145	286
	22	154	140	294
	23	151	127	278
	24	156	151	307
Totaal 20 - 24 jaar		778	693	1471

Totaal 0-23 jaar (de doelgroep van deze notitie): 7.913 (25,6% van totaal aantal inwoners)
Totaal aantal inwoners gemeente: 30.867

Bijlage 9b

Ontwikkeling basisgeneraties 4-12 jarigen in de gemeente Valkenswaard
(Bron: Leerlingenprognoses 2006)

Overzicht basisgeneraties 4-12 Valkenswaard

	Aantal kinderen van 4 – 12 jaar
2007	2841
2008	2818
2009	2782
2010	2802
2011	2866
2012	2877
2013	2858
2014	2849
2015	2816
2016	2769
2017	2721
2018	2656
2019	2598
2020	2547
2021	2499
2022	2458
2023	2429
2024	2409
2025	2409

Bijlage 9c

Kengetallen Peuterspeelzalen

aantal speelzalen	8
aantal locaties	6
aantal dagdelen open	50
- aantal groepen 2 dagdelen	20
- aantal groepen 1 dagdeel	10
groepsomvang in aantal peuters (max)	16
aantal leidsters per groep	2
aantal leidsters totaal	33
aantal vrijwilligers totaal	3

aantal geplaatste peuters	323	(november 2007)	= 54% van het totaal aantal peuters in Valkenswaard (595 in 2007)
aantal geplaatste peuterdagdelen	717	(november 2007)	
bezettingsgraad groepen	90%	(november 2007)	

aantal groepen per locatie

	groepen 1 dagdeel	groepen van 2 dagdelen	woensdag 3e dagdeel
Borkellijntje	3		
Duimelot		3	1
Hummelhofje		2	1
Kiekeboe		3	1
Olke Bolke		3	1
Pipohuis		4	1
t Schuurke		2	1
Zoef Zoef		3	1
	3	20	7
dagdelen per groep	1	2	1
totaal aantal dagdelen open per zaal	3	40	7
Totaal aantal dagdelen open SPV	50		

Bijlage 10

Literatuurlijst

Generatie Einstein, door Jeroen Boschma & Inez Groen
Wmo en jeugd; Handreiking voor gemeenten in Noord-Brabant, Provincie Noord-Brabant, K2, 2008
Leerlingenprognoses 2006, Pronexus, Eindhoven